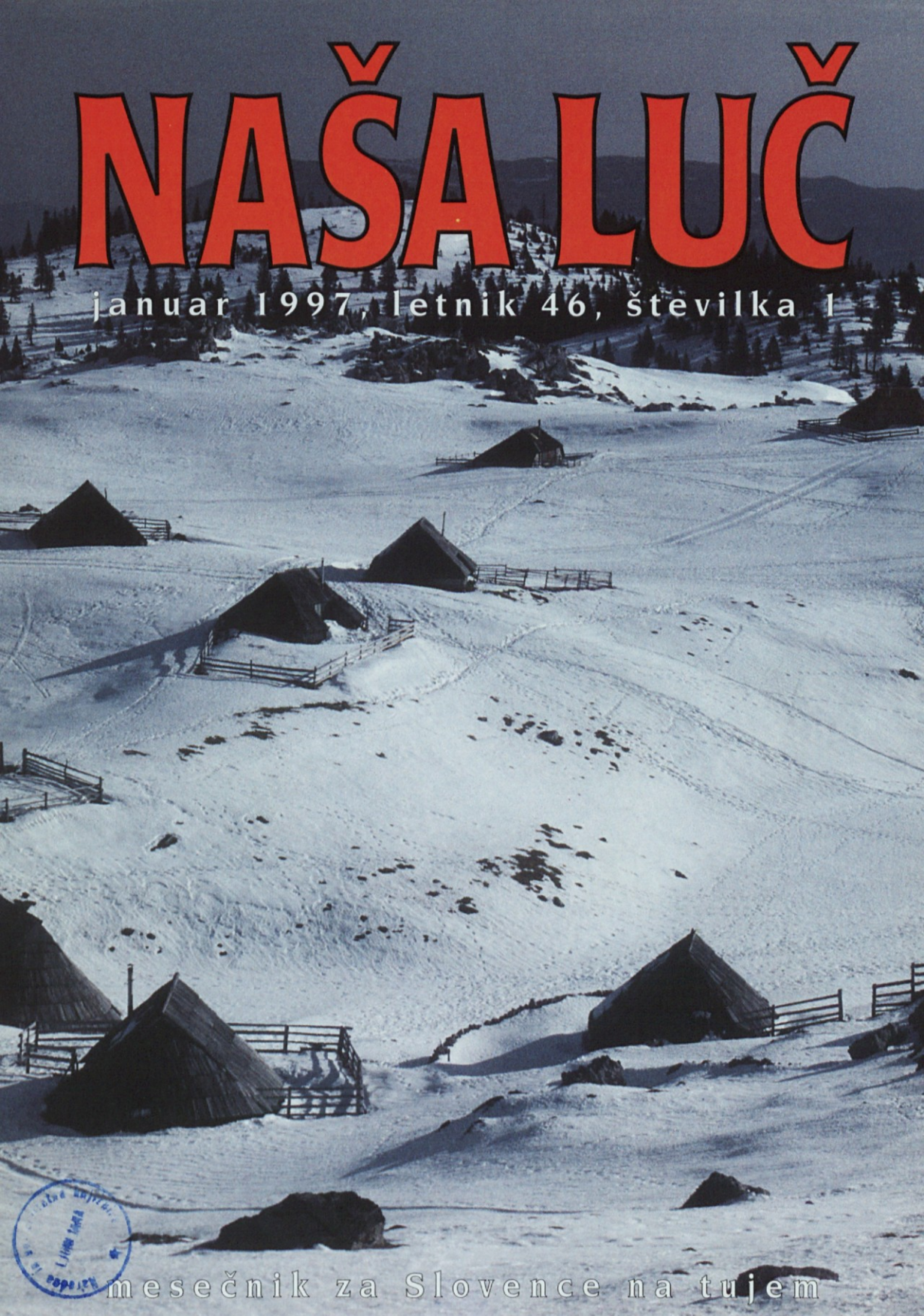

NAŠA LUČ

januar 1997, letnik 46, številka 1

mesečnik za Slovence na tujem

Ob novem letu

**Bog blagoslovi v novem letu
slemena naših hiš in kašč,
čez vse razpni, o Mati Božja,
svoj varni in dobrotni plašč!**

**Da bosta z nami mir, ljubezen,
da bosta z nami sol in kruh,
Bog Oče, varuj nam ognjišča,
da branita jih Sin in Duh!**

*Veselo, srečno, zdravo in uspešno
leto 1997*

Vam vsem želi uredništvo Naše luči.

Bog Vas živi!

NAŠA LUČ

Glasilo Zveze slovenskih izseljenskih duhovnikov, diakonov in pastoralnih sodelavcev v Evropi za verska, kulturna in narodna vprašanja

Izdajatelj in založnik:

DRUŽINA, SI-1000 Ljubljana, p. p. 95.

Glavni urednik:

Janez Pucej, Oberhausen, Nemčija

Odgovorni urednik:

Ljubo Bekš, Ljubljana

Uredništvo:

Naša Luč

Poljanska c. 2, SI-1000 Ljubljana

tel.: 061/133-20-75

faks: 061/126-23-02

Uprava:

Krekov trg 1, SI-1000 Ljubljana,

tel. 061/313 241

NAROČNINA

(v valuti zadevne države):

Slovenija	1.500 SIT
Avstrija	200 ATS
Anglija	11 GBP
Belgija	690 BEC
Francija	106 FRF
Italija	24.000 ITL
Nizozemska	35 NLG
Nemčija	30 DEM
Švica	27 CHF
Švedska	130 SEK
Avstralija	26 AUD
Kanada	23 CAD
ZDA	20 USD

Naročnino lahko plačate pri poverjenikih ali pa direktno na upravo. Tolarski žiro račun:

50101 - 603 - 401025, DRUŽINA d.o.o.,

s pripisom za Našo luč,

devizni račun: Nova Ljubljanska banka d.d.,

50100-620-133 900-27620-118911/5.

Nove naročnike sprejemajo poverjeniki in uprava.

Po mnenju Ministrstva za kulturo št. 415-147/94 z dne 23. 2. 1994 šteje Naša luč med proizvode, za katere se plačuje 5% prometni davek.

Oblikovanje: TRAJANUS d.o.o., Kranj

Tisk: Printed in Slovenia

Naslovna fotografija: F. Stele: Velika planina

Druga stran ovitka: Z. Podvinski: Zimska pot

Tretja stran ovitka: F. Lah: Vodična planina

Četrta stran ovitka: F. Lah: Zimski vzpon

Poslovili smo se od starega in kličemo srečno novem letu 1997. Če drži trditev, da samo iz starega res dobro zraste novo, potem je pred nami upanje na uspešno leto.

V letu, ki je za nami, smo Slovenci doživeli veliko duhovno bogatih trenutkov, ki nas bodo zaznamovali za prihajajoče tretje tisočletje:

- z obiskom svetega očeta smo vnovič potrdili vero naših očetov, jo dvignili na svetilnik, da bo svetila in kazala pot božje ljubezni tudi prihodnjim rodovom.

- skupaj z vso vesoljno Katoliško cerkvijo smo se z adventnimi premišljevanji po vsej domovini vključili v triletno pripravo na leto 2000, da bi si skupaj z verniki vsega sveta izprosili milost božjega varstva tudi v prihajajočem tretjem tisočletju.

Vsi naši napori v preteklem letu so bili naravnani v prihodnost. Podobno se je dogajalo tudi na državni ravni. Izvolili smo nov parlament, ki bo našo državo popeljal v tretje tisočletje. Volilci smo se izrekli vsak po svojem prepričanju in izidi so tu. V devetdesetčlanski parlament so se glasovi razdelili takole:

- LDS (J. Drnovšek)	288.783 glasov (27,01%)	25 poslancev
- SLS (M. Podobnik)	207.186 glasov (19,38%)	19 #
- SDS (J. Janša)	172.470 glasov (16,13%)	16 #
- SKD (L. Peterle)	102.852 glasov (9,62%)	10 #
- ZLSD (J. Kocijančič)	96.597 glasov (9,03%)	9 #
- DESUS (upokojenci)	46.152 glasov (4,32%)	5 #
- SNS (Z. Jelinčič)	34.422 glasov (3,22%)	4 poslanci
- predstavnik italijanske in madžarske narodnosti		2 poslanca

Stranke slovenske pomladi (SLS, SDS, SKD) imajo skupaj 45 sedežev v parlamentu, kar predstavlja polovico volilnega telesa. Če bodo njihovi prvaki znali držati dano besedo, da bodo oblikovali koalicijo pomladnih strank, ki so največ pripomogle k oblikovanju današnje neodvisne države Slovenije, potem lahko upamo, da bo tudi slovenski izseljenec dobil mesto v domovini, ki mu pripada. Da bo dejansko postal sestavni del narodovega telesa, ne pa tujek, ki bi ga najraje kar pozabili. Drugače si namreč ne moremo razlagati dejstva, da je bilo slovenskim volilcem po svetu skoraj onemogočeno, da bi lahko opravili svojo državljansko dolžnost in dejavno sodelovali pri oblikovanju vsem nam skupne domovine.

Tako počasi vstopamo v tretje tisočletje. Kakšen bo naš korak? Težak? Okoren? Preudaren? Bomo videli. Ne ponovimo zgodbe o uspehu za par izbranih ljudi, ampak ustvarimo domovino, ki bo prijazna do vseh svojih sinov.

Miru in vse dobro v letu 1997 Vam vsem želi

Ljubo Bekš

Ljubo Bekš

Klepet s Stanetom Mikličem (Druga generacija) in Primožem Razborškom (Kvintet Dori)

V sebi čutimo slovensko kri

Med tistimi, ki se redno srečujejo v slovenski župniji v Berlinu, so tudi mladi glasbeniki, ki sestavljajo ansambel DRUGA GENERACIJA. Prvič sem jih srečala junija, ko se je poročil eden izmed članov ansambla, bolj spoznala pa na martinovanju, ko so nastopali s kvintetom DORI iz Rimskih Toplic. Oba ansambla sem hotela malo bolje spoznati, zato je nastal tale pogovor.

"DRUGA GENERACIJA"

Stane, ti si bil prvi Slovenec, ki sem ga srečala v Berlinu in ki me je na moje veliko presenečenje pozdravil v zelo lepi slovenščini tako, da sem imela kar malo slabe vesti, ker doma tako grdo ravnamo z našim materinim jezikom. Si se rodil v Berlinu ali si prej živel v Sloveniji?

Rodil sem se v Berlinu in od rojstva živim tukaj. Svojim staršem in prijateljem pa se imam zahvaliti, da se nisem izgubil v množici tistih, ki so pozabili na materin jezik.

Doma govorimo slovensko in na rednih srečanjih Slovencev v slovenski župniji tudi. Tako ohranjamo slovenski jezik in ni nam težko govoriti, kadar gremo na obisk k sorodnikom v Slovenijo.

Zanima me, kako je nastal ansambel DRUGA GENERACIJA?

Čisto naključno. Bili smo na dopustu v Sloveniji in Kristjan Božič je dal pobudo, češ radi imamo glasbo, radi igramo in pojemo, kaj če bi ustanovili lastno skupino. Ideja je padla na plodna tla in smo začeli.

Kdo je bil poleg tebe in Kristjana še član skupine in kateri datum na koledarju označuje vaš začetek? Kako ste prišli do imena ansambla?

Začeli smo kot trio: poleg Kristjana in mene še moj brat Štefan, svoj prvi nastop pa smo imeli 9. januarja 1991. Sprva smo nastopali pod imenom SONČNI ŽARKI, pozneje smo se preimenovali v DRUGO GENERACIJO.

Zakaj prav DRUGA GENERACIJA?

Vsi smo rojeni v Berlinu, otroci slovenskih staršev. Naši starši so prva generacija, ki so pred dvajsetimi, tridesetimi ali več leti, iz takega ali drugečnega razloga odšli s tre-

buhom za kruhom v tujino. Mi smo druga generacija. In v sebi čutimo slovensko kri. Smo druga generacija Slovencev.

Zdaj ste štirje člani. Bi nam jih predstavil.

Po odhodu mojega brata Štefana v Stuttgart sta se Kristjanu Božiču (kitara in vokal) in meni Stane Miklič (klavijature, harmonika in vokal) pridružila še Martin Erman (bas in vokal) in Kristjan Gabor (bobni). V tej zasedbi zdaj pridno vadimo in nastopamo.

Ste samouki ali ste obiskovali glasbeno šolo? Katero glasbo največ igrate?

Mešano. S Kristjanom B. sva obiskovala glasbeno šolo, Martin in Kristjan G. pa sta samouka. Igramo tako narodnozabavno kot zabavno glasbo, odvisno od priložnosti, od želje ljudi, od razpoloženja. Sprva smo igrali samo narodnozabavno glasbo, začeli smo z Avsenikovimi polkami in valčki, pozneje smo se seznanili tudi s popularno slovensko in tudi drugo zabavno glasbo, tako da zdaj na plesih in zabavah igramo oboje, da so vsi ljudje zadovoljni.

Opazila sem, da precej igrate ČUKE, pa Brendija in tudi kaj zahtevnejšega je vmes.

Ja, res je, zadnje čase igramo kar precej skladb slovenske skupine ČUKI. Čuki so bili namreč gostje Slovenske katoliške župnije v Berlinu in so za binkošti nastopili v cerkvi in v tej dvorani. Prijazni fantje so. Navdušili so poslušalce, mlade in starejše, seveda pa tudi nas. Od njih smo dobili precej materiala (kasete, videokasete, zgoščenke), opazovali smo jih pri njihovem delu, poskusili smo tudi sami zaigrati in zapeti njihove skladbe in rezultati so tu. Naj

povem, da se največ besedil naučimo po kasetah, glasbo pa po posluhu. Priredbo za skladbo, ki je tudi avizo nočne programa Radia Slovenija, je naredil Kristjan Božič. Ta priredba je pri poslušalcih zelo lepo sprejeta.

Za vadbo so potrebni primerni prostori. Kje vadite, saj stanujete daleč narazen?

Vadimo v dvorani pod cerkvijo, kjer danes poteka martinovanje. Ko smo začeli, smo šli do našega takratnega župnika Martina Horvata, mu povedali, kaj nas teži. Takoj je poskrbel za to, da smo lahko začeli vaditi v župnijskih prostorih. Zdaj, ko je pri nas župnik Dori, je pa tudi veselo. Pri našem prizadevanju nas podpira. Dori ima zelo rad glasbo in večkrat z nami zapoje. Saj ste ga slišali nocoj, ko je pel Belo snežinko!

Glede na to, da vas poslušalci zelo pozitivno sprejemajo, me zanima, kje največ nastopate?

Največ nastopamo v Berlinu, ki ima čez 3 milijone prebivalcev, kar je skoraj dvakrat toliko kot cela Slovenija. Igramo pa tudi zunaj Berlina. Prav za martinovo smo dobili vabilo s Švedske, vendar zaradi prekratkega roka nismo utegnili urediti vseh formalnosti, zato smo ostali v Berlinu. Bomo šli pa kdaj drugič.

Kaj vam pomeni glasba? S čim se sicer ukvarjate?

Z glasbo se ukvarjamo ljubiteljsko. Kristjan Božič in Martin hodita v službo, Kristjan Gabor se pripravlja na maturo, sam pa študiram telesno kulturo. Z glasbo si ustvarjamo del dohodkov. Inštrumente smo kupili sami, so naša osebna last, letos pa smo od mesta Berlin dobili finančno pomoč za pospeševanje kulturne dejavnosti in s to podporo kupili ozvočenje. Ne igramo samo zato, da igramo, da nekaj zaslužimo, pač pa igramo z dušo in srcem ter iskrenim veseljem. Glasba nam pomeni veliko. Je kot duhovna hrana po napornem vsakdanjiku, je sprostitelj in daje zadovoljstvo, ko vidimo, da s svojimi nastopi razveseljuje mo ljudi okrog sebe. V tujini pa to zelo veliko pomeni.

To vaše veselje do glasbe se čuti v vaših nastopih. Vidi se, da daste vse od sebe. Kakšni so vaši načrti v prihodnje?

Načrti? Čim več nastopov, čim več dobre glasbe. Zelo radi bi nastopili v Sloveniji, da bi se predstavili tudi v domovini svojih staršev. Močno upam, da nam bo to uspelo že v prihodnjem letu!

"KVINTET DORI"

Kvintet DORI prihaja iz Slovenije, iz okolice Rimskih Toplic in Laškega. O tem mladem in obetavnem ansamblu mi je nekaj več povedal Primož Razboršek.

Lahko na kratko predstaviš člane kvinteta DORI?

Kvintet sestavljamo trije bratje Razborškovi, doma smo iz Brodnice pri Rimskih Toplicah. Najstarejši je Boris, tudi vodja ansambla, igra klavirsko in diatonično harmoniko, mlajši brat Marko igra trobento, jaz igram klarinet. Poleg nas sta v ansamblu še Gregor Podkoritnik (bas in kitara) in Marko Jelenc, kitara. Na javnih nastopih z nami nastopa tudi pevka Saša Bidrman.

Za tiste, ki vas še ne poznajo, naj povem, da ste še zelo mladi.

Ia, res je. Najmlajši je brat Marko, star je 12 let in obiskuje 6. razred OŠ v Rimskih Toplicah; igra tudi najmanjšo trobento. Pa veste, zakaj je tako majhna? Ne? Imeli smo karambol in nas je stisnilo v avtobus! (Smeh) Saj ni res! Hecam se!

Sam sem star 16 let in hodim v 2. letnik kmetijske šole v Šentjurju, brat Boris dela pripravništvo v elektrostroki in je star 18 let. Približno istih let sta tudi druga dva člana ansambla. Tudi pevka je še zelo mlada. Koliko let šteje, pa ne povem. Tega se za ženske ne spodobi.

Kako ste pravzaprav začeli in kdaj?

Nekoč je bil Boris bolan, doma mu je bilo dolgčas, pa mu je stari ata, ki je igral harmoniko, rekel, če bi malo zaigral. Boris je poskusil, dobil veselje in se vpisal v glasbeno šolo, smer klavirska harmonika. Potem sva se navdušila še midva z Markom in tudi začela obiskovati glasbeno šolo jaz klarinet, Marko trobento. Pred štirimi leti in pol smo začeli igrati skupaj, najprej doma, na raznih praznovanjih, v gostilnah. Potem smo k sodelovanju povabili še Grega, ki je Borisov sošolec, in Marka Jelenca.

Kdaj se je to zgodilo?

Pred približno dvema letoma. Odločilnega pomena za nas je bilo srečanje z gospodom Dorijem, Izidorjem Pečovnikom, ki je bil tedaj župnik v Šentrupertu nad Laškim. Slišali smo, da pripravlja dobrodelno prireditev za nakup novih orgel pri podružnici sv. Petra. Zakaj ne bi šli še mi, smo si rekli. In smo šli. Bilo je precej znanih pevcev in ansamblov, toda mi trije smo doživeli tak aplavz, da ga ne bomo nikoli pozabili. Naš nastop je bil vseh tudi gospodu Doriju in nas je še večkrat povabil in predstavil svojim prijateljem. Od takrat smo dobivali vabila z vseh strani in takrat smo začeli kot kvintet zares. Ker še nismo imeli imena in ker nam je gospod Dori veliko pomagal, smo si naredili kar njegovo ime: Kvintet DORI. Naj povem, da smo rdeče sukničje in črne hlače, naše "službene obleke", tudi dobili s pomočjo gospoda Dorija; podarilo nam jih je znano slovensko podjetje, v katerem delajo Dorijevi in tudi naši prijatelji. Za vse, kar je storil za nas, smo mu iz srca hvaležni, zato smo se še s toliko večjim veseljem odzvali njegovemu vabilu, naj pridemo igrat v Berlin.

Kakšno glasbo največ igrate?

Igramo narodnozabavno glasbo, največ Avsenike, v zadnjem času tudi skladbe Alpskega kvinteta in druge. Boris enako dobro obvlada klavirsko kot diatonično harmoniko, tako da je izbor kar raznolik. Posneli smo tri lastne skladbe, dve sta v pripravi. Glasbo nam piše Toni Videc, eno skladbo je napisal Franci Žajdonar, besedila so delo Vere Šolinc. Trenutno smo za eno besedilo v dogovoru s pevcem skupine Štajerskih sedem.

Z lastno skladbo ste se visoko uvrstili tudi na glasbeni lestvici narodnozabavnih melodij Novega tednika in Radia Celje.

Res je. 10 tednov smo bili na lestvici s skladbo Čarobni kraj, od tega 5 tednov na prvem mestu. Nastopili smo tudi

na kvalifikacijah za Ptujski festival '96, kjer smo osvojili 1. nagrado občinstva in bronastega Orfeja strokovne žirije.

Kakšni so vaši načrti za prihodnost? Kaj si želite?

Načrtov je veliko, še več želja. Radi bi se predstavili širši javnosti, posneli lastno kaseto, nastopili na televiziji. Na TV Slovenija nas je v oddaji Po domače enkrat že predstavil urednik Jože Galič. Seveda pa bi radi tudi čim več nastopali in si z zavzetim in pridnim delom utrli prostor na slovenski glasbeni sceni.

Letos ste veliko nastopali v tujini. Kje vse ste bili?

Konec maja smo bili skupaj s pevskim zborom iz Ljubecne en teden v gosteh pri Slovencih na Švedskem, v Stockholmu. V začetku junija smo bili prvič v Berlinu, nastopili smo v Slovenski katoliški misiji in v klubu Slovenija, konec junija smo nastopili na Strassenfestu v Stutgartu, vmes v Avstriji, zdaj, za martinovo, spet v Berlinu. Za naslednje leto imamo že vabila za igranje na pustovanju v Frankfurtu, marca pridemo spet v Berlin - igrali bomo za Abrahama!

S svojo mladostjo, nadarjenostjo in dobro glasbo razveseljujete staro in mlado, doma in v tujini. Vaše nastope pa poživijo tudi tvoji humoristični nastopi, kjer se ljudje nasmejejo do solz, še posebno navdušenje pa se čuti ob Avsenikovi skladbi Slovenski pozdrav, kjer žvižgaš na prste, kakor je včasih počel Avsenikov Lev Ponikvar.

Radi bi poudaril, da je igranje med rojaki v tujini poseben užitek, zato se še toliko bolj potrudimo. Življenje v tujini je trdo, zato je treba ljudi razveseliti. Jaz imam to srečo, da mi jezik dobro teče in zato rad vsako stvar obrnem na humor. Če se ljudje nasmejejo in pozabijo na skrbi, je namen dosežen.

Primož, bi za konec tudi meni povedal kakšen "vic"?

A vic? Ja, lahko. Zdaj, ko je zima, bi bil tale kar pravi. Sredi poletja dva policaja stražita pred parlamentom v Ljubljani. Vroče je, da se kar asfalt topi, 34 stopinj Celzija. Pa pravi prvi policaj: "Kaj bi dal, da bi zapadlo kakšna dva metra snega!" Takoj se oglasi drugi: "Si nor ali kaj, kdo bo pa v taki vročini sneg kidal!"

Hvala za pogovor, Primož. Želim vam, da bi na vaši glasbeni poti dosegli čim več tistega, česar si želite.

Smeš razveseljuje, glasba pomirja in združuje. Tako sta ansambla DRUGA GENERACIJA in kvintet DORI, ko sta se prvič srečala, tudi skupaj zaigrala. Kar brez vaj in v živo. Pa je šlo. In stkele so se nove vezi in nova prijateljstva.

Pogovarjala se je Marinka Mošnik

Gaz v snegu

Stric Tomaž je letos preživel božične in novoletne praznike doma, na vasi pod hribom. Nekaj let zapovrstjo je namreč pričakal novo leto tako, da si je privoščil novoletna potovanja s kako turistično agencijo ali pa je del zadnje noči v letu in del prve noči v novem letu preživel na silvestrskih zabavah. Žal je vsakokrat ugotovil, da je z novoletnih potovanj prihajal utrujen, da se pričakovanja niso izpolnila, da je bilo vse skupaj zgolj zelo hrupno in drago, duša in srce pa sta ostala prazna. Tudi če je pričakoval Novo leto s prijatelji v domačih zabaviščih, si je po praznikih običajno nekoliko zočarano rekel: "No, pa je mimo." Družba se je razšla. Sam je vozil v noč proti odmaknjenemu predmestju. Ko je potihnila hrupna glasba in ko se je smeh prijateljev ali zgolj naključnih znancev oddaljeval, se je v dušo plazila otožnost in občutek neizpolnjenega pričakovanja. "In k svojim že zelo zrelim letom bom letos dodal še eno. Da bi vsaj bilo zdravo!" si je dejal, ko je odklepal vhodna vrata.

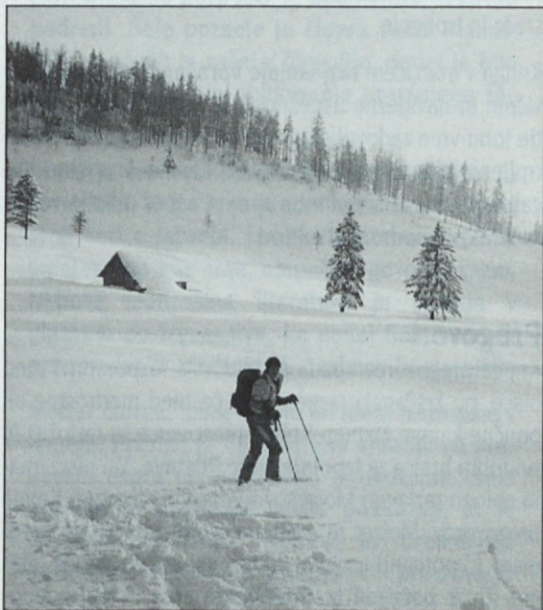
Letos je hotel božične in novoletne praznike preživeti doma, v Sloveniji. "Da bi se umaknil velikemu, razsebljenemu svetu in bi zopet enkrat skupaj z domačimi dočakal božič in novo leto," si je rekel. Nakupil je daril, tudi kamero je vzel s seboj.

Domači v Sloveniji so bili veseli strica z darili, potem pa kar ni bilo več časa, da bi se ukvarjali z njim. Tudi k polnočnici niso šli vsi, tako kot pred leti. Mladi so šli po svoji potih. Novo leto je starejša generacija pričakala doma, mlajši pa so odšli v mesto. Gledali so televizijo, obujali spomine, obilno večerjali in si nazdravljali. Toda ozračja, kakršno je bilo pred leti, ni bilo več.

Ko so prazniki minili, je imel Tomaž samo še eno željo: oditi v Tiho dolino, zagaziti v svež sneg brez gazi in zadihati. Da, zadihati svobodno tako kot nekoč. Odpravil se je zjutraj skozi megleno in mrzlo jutro. Kakor se je ovinkasta cesta vzpenjala, tako je jutro postajalo svetlejše in prijaznejše. Nenadoma je nebo zasijalo v soncu. Dolino pod njim je prekrivalo megleno morje, svet nad njim pa je praznično žarel in odsev sonca mu je v nešteti iskrich svetlikajoče odzdravljal iz zasnežene pokrajine ob cesti. Tomaž je pustil avto ob cesti in se napotil proti Tihi dolini. Gaz je bila narejena do znamenja. Tam se je pot razcepila: ena je vodila na greben,

druga v Tiho dolino. Nihče še ni gazil v njegovo dolino. Tomaž je tako kot nekoč v mladih letih zagazil v sneg. Snežinke so pršele na vse strani. "Kar vrgel bi se vanj, da bi se očistil vse tuje velemestne nesnage," se je Tomaž sam sebi nasmehnil. "Pa domače nesnage tudi, kajne!" mu je nekaj prišepnilo. "Da, tudi, žal!" je trpko prikimal. Hodil je Tomaž skozi svojo dolino. Ni čutil utrujenosti. Pršič je šumeče in svetlikajoče pršel ob vsakem koraku. To je bil v tišini Tihe doline edini zvok. "Mir, mir! Kako čudovito mi lega na dušo," je Tomaž s pogledom objel bele vrhove smrek. Obstal je sredi doline. Sonce je toplo sijalo. Vse je bilo svetlo in belo. Tomaž je razprostrl roke kot bi hotel objeti dolino, se zrasti z njo in postati del njenega miru in naklonjenosti. Ozrl se je na gaz, ki jo je začrtal skozi dolino. Vijugala se je navzdol do znamenja, vsa sveža in lepa. "Da bi življenje v tem letu bilo kot ta gaz v belem snegu. Ko se ozreš nazaj, si vesel prehojene poti. Da bi sonce zdravja in sreče svetilo na gaz, ki jo bom letos prehodil," si je Tomaž tiho zaželel. "In da bi to božje sonce ljubezni sijalo na gazi vseh ljudi v tem letu, da bi bile to lepe gazi, sledi umirjenih korakov, ki prinašajo blagoslov. Naj to ne bodo sledi ljudi, ki bežijo, gazi preganjanih in preganjavcev."

Jože Urbanija

Modrostne knjige

Jobova knjiga

Jobova knjiga je biblična dramska pesnitev, ki se posveča vprašanju zla in krivice. Pravičnega Joba zadenejo vse mogoče nesreče, tako da ostane brez vsega in še sam prekrit s turi in uljesi. Obiščejo ga štirje prijatelji. Trije od njih ga po ustaljenem judovskem mnenju prepričujejo, da ga je zadela pravična kazen za greh. Sami sicer ne vedo za nikakršno Jobovo krivdo, vendar jih samo dejstvo Jobove nesreče prepričuje, da je Job moral grešiti. Job jih neomajno zavrača in prisega, da ni grešil. Četrty od prijateljev spregovori zadnji in zavrne tako stališče treh prijateljev kot tudi Jobovo stališče. Prijateljem očita obtoževanje brez dokazov, Jobu pa predrzno držo nasproti Bogu, katerega kliče v pravdo, zagovor za svojo nesrečo. Kdo si, Job, da terjaš odgovor Vsemogočnega. Na koncu se oglasi tudi Gospod, ki Jobu s podobami iz narave predstavi, s kom se Job spušča v pravdo in s kakšno pravico. Graja tudi prijatelje, ki so napak sodili o Bogu in njegovi pravičnosti in jih pošlje k Jobu, da naj moli zanje. Po Jobovi molitvi za prijatelje Bog večkratno povrne Jobovo prejšnje bogatvo in srečo.

Sama zgodba, grajena po shemi krogov, se začneja z uvodom, s katerem bralca postavlja v položaj, da ve več kot Job in njegovi prijatelji in lahko dogajanje in razprave presoja z distance, ki mu omogoča refleksijo tudi na lastno odzivanje v obdobjih, ko ga zadene nesreča in trpljenje.

Knjiga v marsičem **razjasnjuje vprašanje trpljenja** pravičnih in navidezne uspešnosti krivičnih. Božje razodetje Jobu vrne zadovoljstvo, saj vsi argumenti za in proti trpljenju zbledijo, ko Job v poštenem in v pristno bogaboječem razčiščevanju s samim seboj odkrije veličino, moč in modrost Stvarnika.

Pregovori

Knjiga pregovorov spada po judovski razporeditvi med pisce, po krščanski razporeditvi pa med modrostne ali poučne knjige. Namen Knjige pregovorov je razložiti in pridobiti bralca za **izpolnjevanje Postave**. Vsi pisci imajo nalogo razlagati Mojzesovo Postavo, tako tudi Knjiga pregovorov. Mojzes je rekel, da svojih zakonov in predpisov ni potegnil iz neba, jih ni privlekel čez morje, ampak jih je **potegnil iz človeškega srca**. Nekaj podob-

nega bi lahko rekli o Knjigi pregovorov, da so iste stvari kot Mojzes potegnili iz svoje vsakdanje izkušnje, iz svojega vsakdanjega življenja, jih oblikovali v kratke izreke in po Božjem navdihnjenju zapisali v Knjigi pregovorov.

Knjiga je v primerjavi z Jobom in Pridigarjem precej optimistična, saj prinaša **odgovore za vsakdanje življenje** na podlagi življenjskega izkustva. Nastajala je dolgo, kot avtorja pa se navajata Salomon, znan po svoji modrosti, in Ezekija, ki je poskrbel za zbiranje modrih izrekov. Z njima se zbiranje modrih izrekov gotovo ni končalo, zato je knjiga v mnogočem povzetek tisočernih življenjskih izkušenj.

Pridigar

Tudi Pridigar spada po judovski razporeditvi med pisce, po krščanski razporeditvi pa med modrostne ali poučne knjige Stare zaveze. Pridigar je morda najbolj **filozofska knjiga Stare zaveze**. Kakor se je Job spustil v vprašanje trpljenja, tako se je pridigar spustil v vprašanje človekovega življenja, njegovega dela. Razpravlja o smislu človekovega prizadevanja in življenja na zemlji. Temeljna ugotovitev, do katere pridigar prihaja, je, da je **človek prigodno bitje**, da je omejen, utrudljiv in minljiv. Da ne more nikoli priti do konca sam sebi, ne vprašanjem, s katerimi se ukvarja, pa naj ta vprašanja zadevajo njega, sveta ali Boga. Vse stvari ostajajo nazadnje odprte in iz tega naredi Pridigar temeljni sklep. Ker človek nima nikoli tolikšnega pregleda, da bi

Znanstvenik potrpežljivo sestavlja delčke zvitkov.

Masada je naravna trdnjava nad Judejsko puščavo.

lahko z gotovostjo krenil sem ali tja, mu ostane edina trdna, zares trdna pot, da **poslušša svojo vest**, da se obrača na Boga, da **sprejema življenje iz Božjih rok** in se ravna po njegovih navodilih. Zato je temeljno sporočilo Pridigarjeve knjige, ki ga na koncu celo sam izrecno pove: Boga se boj.

Knjiga modrosti

V vsebini knjige in v pešanju hebrejske poezije je videti, da je to res **najmlajša knjiga Stare zaveze**. Glede na slog je očitno, da je pisatelj živel v času znanega Filona iz Aleksandrije, Juda, učenega in v SP podkovanega moža, ki je živel okrog leta 20 pred Kristusom, torej na prehodu iz SZ v NZ. V vsebini je čutiti že zelo močan vpliv helenizma. Ob branju človek dobi vtis, da je pisec poznal grško filozofijo, ki jo skuša uskladiti s svetopisemskimi nauki, Mojzesovo Postavo in s preroki. Očitno je, da je bila knjiga pisana za tiste, ki so znali grško; če drži, da je v Kristusovem času živelo okrog pol milijona Judov v diaspori, tja do Indije in Španije pa od 6 do 7 milijonov, potem je razumljivo, da je pisec čutil potrebo tem Judom pisati v grščini, ker so že govorili grško, hebrejsko pa niso več razumeli.

Sama knjiga je neke vrste teološka razprava, ki povzema Staro zavezo in **poskuša utrditi vero in upanje** Judov v diaspori med pogani, po drugi strani pa predstaviti judovsko vero poganskemu svetu v njemu razumljivem jeziku.

Sirahova knjiga

V zadnjem stavku Sirahovega vnuka, ki je knjigo prevedel v grščino, je rečeno, da je hotel iti na roko tistim Judom, ki so živeli v zdomstvu, v tujini. Knjigo je pisal njegov ded z imenom Jezus, tako kot Jezus Kristus, sicer pa znan v SP kot Ben Sirah. Ta Jezusov vnuk ali Ben Siraha je dalj časa živel v Aleksandriji, se tam srečal z Judi in ker jim je hotel ustreči je Sirahovo knjigo prevedel v grščino, da bi lahko tem Judom v Aleksandriji omogočil spoznavanje judovske Postave, prerokov, psalmov in vsega drugega.

Kdaj je knjiga nastala? Po podatkih, ki jih daje sam pisec o ljudeh, ki jih je ohranila v spominu tudi svetna zgodovina, sodimo, da je knjiga nastala okoli leta 190 pred Kristusom, v grščino pa je bila prevedena okoli leta 132 pred Kristusom. Knjiga je prišla samo v grški in katoliški kanon. Izvirne odlomke v hebrejščini so našli leta 1896 v Kairu, 1955 v Kumranu, 1964 pa na Masadi.

Pripravil Iztok Kržiž

Modrost imenujemo gibanje, razširjeno v vseh kulturah starega Vzhoda. Izražalo se je v posebni literarni vrsti, modrostnem pesništvu. Modrost priča o človekovem prizadevanju, da bi doumel zapletenost sveta in človeškega življenja ter iz tega spoznanja svoje življenje uredil ter ga srečno in uspešno oblikoval. To uspe, če človek spozna Božji red, ki vlada svetu, in se mu podredi. Šele pozneje je človek začel razmišljati o načelih in zašel v filozofijo, dotlej je bila modrost iskanje in oblikovanje pravnega življenja.

Izrael je modrost drugih ljudstev poznal in jo sprejemal, le da jo je preoblikoval in prilagajal svoji veri v Jahveja. Izraelska modrost ni bila omejena na kak stan, ampak je govorila vsem. Njihova modrostna literatura je nastala v glavnem po izgnanstvu. Le nekaj Salomonovih pregovorov in modrostnih psalmov je starejših.

Moder človek, modrijan, je bil ideal izobrazbe v Izraelu. Prvotno je bil modrijan uradnik na kraljevem dvoru in vsestranski strokovnjak. Šele pozneje je prevladal verski poudarek, ki je modrost pripisoval tistemu, ki premišljuje Gospodovo Postavo in hodi po poti pravičnosti.

Oglejski patriarhat

Sedež prve zgodovinsko izpričane škofije na današnjem slovenskem prostoru je bil v Ogleju. Mesto v spodnji Furlanski nižini ob jadranski obali je bilo ustanovljeno leta 181 pred Kristusom. Korenine krščanske skupnosti v Ogleju segajo v konec 2., sredi 3. stol. pa je bil na čelu te skupnosti že škof. Po starem izročilu je bil prvi oglejski škof sv. Mohor. Ena od nalog oglejskih škofov je bilo širjenje krščanstva na celoten severnojadranski in vzhodnoalpski prostor, zlasti intenzivno v 4. stol. Na današnjem slovenskem ozemlju so v tem času nastale antične škofije v Tergeste (Trst), Justinopolisu (Koper), Emoni (Ljubljana), Celeii (Celje) in Petovionu (Ptuj). Ob koncu 6. stol. so vzhodno polovico patriarhata zavzeli Slovani in Avari. V tem času so večinoma propadle tudi antične škofije na našem ozemlju. V času Karolinške renesanse si je patriarh Pavlin II. (787-802) pridobil metropolitno oblast nad istrskimi škofijami, leta 796 pa se je dogovoril s salzburškim nadškofom Arnom za **mejo med obema nadškofijama** na reki Dravi. To mejo je leta 811 dokončno potrdil Karel Veliki. S tem je prišlo celotno slovensko ozemlje južno od Drave pod jurisdikcijo oglejskega patriarha.

Patriarh Pavlin II. je bil nedvomno eden največjih teoloških pisateljev tedanjega časa. Pod vplivom svojega prijatelja opata Alkuina je izvedel redno cerkveno upravo na celotnem ozemlju svoje obsežne nadškofije. Te prve pražupnije na našem ozemlju so v 9. stol. uničili madžarski vpadi. Na novo so jih uredili v 10. in 11. stoletju, ko so prve pražupnije izpričane tudi na današnjem slovenskem ozemlju. Prve pražupnije so bile teritorialno zelo obsežne in jih je bilo težko upravljati. Zato so se kasneje delile na

manjše dušnopastirske postojanke, imenovane vikarjati in župnije. Ker pa je bil sedež nadškofa praktično ob robu teritorialno zelo obsežne nadškofije, patriarhi niso mogli učinkovito nadzirati dušnopastirskega dela svojih duhovnikov. Nadzor nad duhovniki so zato poverili odličnejšim duhovnikom v škofiji. Tako so že v 11. stol. nastali arhidiaconati. **Arhidiaconi** so v patriarhovem imenu umeščali duhovnike na njihove župnije, reševali manjše sodne zadeve, opravljali notarske posle in predvsem skrbeli za enotno in urejeno pastoralno delo v škofiji. Na slovenskem ozemlju so se sčasoma oblikovali furlanski, koroški, kranjski in savinjski arhidiaconat, Oglejska cerkvena organizacija je tako obsegala celoten slovenski prostor južno od Drave pa do Kolpe na jugu in Sotle ter Gorjancev na vzhodu.

Trajne sadove v duhovnem oziru je na slovenskem ozemlju pustil zlasti patriarh Peregrin I. (1131-1161). Patriarh Peregrin je preoblikoval cerkveno upravo v osrednjem slovenskem prostoru. V ta namen je leta 1136 ustanovil cistercijansko opatijo v Stični in leta 1140 benediktinsko opatijo v Gornjem Gradu. Oba samostana sta postala v naslednjih stoletjih najpomembnejši duhovni, verski in cerkveni središči v osrednjem slovenskem prostoru. Prek inkorporiranih župnij sta bistveno posegli v oblikovanje slovenske vernosti.

Ker se je večina ozemlja oglejskega patriarhata razprostirala na Habsburškem ozemlju, patriarhi pa so imeli svoj sedež na ozemlju Beneške republike, je vedno znova prihajalo do sporov glede imenovanja patriarhov. Po letu 1420 Habsburžani patriarhom kot beneškim podložnikom, z redkimi izjemami (Francesco Barbaro) niso dovoljevali vstopa na njihovo ozemlje. Ti spori so bili tudi eden izmed vzrokov, da je **cesar Friderik III. leta 1461 ustanovil ljubljansko škofijo** in jo izvil izpod jurisdikcije oglejskega patriarha. Zaradi nasprotovanja Ludvika Trevisana (1439-1465) cesar ljubljanskemu škofu ni mogel podrediti celotnega ozemlja oglejskega patriarhata pod Habsburžani, ampak le tiste župnije, nad katerimi je imel sam patronat. Nerešen pastoralni problem oglejskega patriarhata na habsburškem ozemlju je postal pereč zlasti v času reformacije in protireformacije. Zaradi tega so habsburški vladarji vedno odločneje zahtevali od papeža, da oglejski patriarhat ukine. Ker se spora drugače ni dalo rešiti, je papež Benedikt XIV. iz pastoralnih razlogov leta 1751 oglejski patriarhat ukinil in namesto njega ustanovil dve nadškofiji, goriško za habsburški in videmsko za beneški del ukinjenega patriarhata.

France M. Dolinar

Slovenska volilna zakonodaja

Volitve so za nami, karte so preštete. Zdaj je treba v Sloveniji sestaviti vlado, ki bo ustrezala volji volilcev. Slovenijo bo v prihodnjih štirih letih vodila vlada, v kateri bodo imele večino stranke slovenske pomladi, ki so edine brez komunistične preteklosti.

Slovenija je lahko ponosna na to, kako daje manjšinam možnost, da so zastopane v najvišjem organu oblasti, v parlamentu, ki je zakonodajna in s tem najvišja oblast. Ker smo bili sami manjšina in ker imamo manjšine pri skoraj vseh sosednjih narodih, je razumljivo, da imamo čut za potrebe manjšin. Nič ni narobe, če obstaja v njihov prid pozitivna diskriminacija. Ta se kaže v tem, da je pripadnikov kake manjšine lahko manj, kakor je v posameznem volilnem okraju drugih državljanov Slovenije, pa ima manjšina kljub temu svojega zastopnika v parlamentu. Tisti, ki je šibkejši - in vsaka manjšina je šibkejša od večine - ima pravico do nekaterih ukrepov, ki so zanj pozitivna diskriminacija, se pravi da je v njegovem primeru neka ureditev zanj ugodnejša kakor za močnejšega. Pač pa je težje razumljivo, če manjšina dopusti, da jo kaka politična skupina porablja za svoje namene. To se dogaja zdaj, ko se manjšinjska poslanca opredeljujeta izrazito strankarsko pristransko. Čeprav nista bila izvoljena po strankarskih političnih kriterijih, se obnašata izrazito strankarsko in podpirata leve stranke. To je mogoče zato, ker imajo člani manjšine dva glasova: enkrat volijo tako kakor vsi državljani, poleg tega pa še enega svojega poslanca, ki je nato čisti nameček za tisto politično stranko, s katero izvoljeni zastopnik manjšine simpatizira, čeprav ni bil izvoljen zaradi te svoje politične pripadnosti, temveč zaradi svoje pripadnosti manjšini. To pa je nesprejemljivo. Politično gledano imajo s 45 poslanci stranke slovenske pomladi izrazito večino, kajti njim nasproti ne bi smelo stati drugih 45 poslancev, temveč samo 43, kajti samo teh 88 je bilo izvoljenih po istih političnih in kriterijih in strankarskih pripadnostih. V tej točki so prav gotovo

potrebni popravki. To je še toliko bolj nesprejemljivo, ker je po drugi strani dosedanja oblast oteževala oziroma celo praktično preprečevala udeležbo na volitvah slovenskim državljanom po svetu. Početje je bilo izrazito protiustavno, saj ustava jasno pravi: Vsak državljan, ki je dopolnil 18 let, ima pravico voliti in biti voljen. Sedanja volilna ureditev uresničevanje te pravice praktično onemogoča s tem, ko daje prekratke časovne roke za izvedbo volitev pri naših izseljencih in zdomcih, ki so slovenski državljani. Zakaj je dosedanja oblast strank, naslednic komunističnega režima, sprejela tako volilno zakonodajo, tudi ni težko ugotoviti. Računala je, da jo bosta manjšinjska poslanca podprla, medtem ko pri Slovencih po svetu ni mogla računati na kakšno izdatnejšo podporo. Tu pa je zdaj na preizkusu pravna zavest in tako imenovana pravna država. Bilo bi namreč narobe, če bi si kdo mislil, da ni nujno, da bosta predstavnika manjšin vedno strankarsko levo usmerjena. Kar je torej danes v prid levim strankam, je lahko jutri v prid desnim. Tako razmišljanje pa je ravno skregano z demokracijo in z njenim temeljnim načelom: enakostjo in enakopravnostjo vseh državljanov. Skregano pa je tudi s tistim, kar pomeni pravna država. V pravni državi vladajo razumni in pravični zakoni, ki so lahko danes v prid eni, jutri pa drugi strani, glede na to, kdo ima prav. Zakoni morajo biti taki, da so pravični: pravični za eno stran danes, ko je na oblasti, in prav tako pravični zanj jutri, ko ne bo več na oblasti. Zakonov ne more in ne sme vsakokratna vlada spreminjati in krojiti v svojo korist. Zakon mora biti najprej pravičen, ne glede na to, komu je ta pravičnost danes v korist in jutri v škodo. V našem primeru pa je pravičnost odvisna od spoštovanja enakopravnosti vseh državljanov. Ta zahteva, da nihče ne more imeti dveh glasov in da mora vsak imeti en glas, tudi slovenski državljani, ki živijo na tujem. V mi nulem komunističnem totalitarnem režimu ni bilo pravne države. Zakoni so bili pisani na kožo takratni oblasti in v njeno korist. Ker je ta oblast imela ves oblastni in politični monopol, je lahko zakone tudi sproti prilagajala v svojo korist. Zato tudi pri naših politikih, ki so se oblikovali v minulem režimu, kruto manjka zdrave zavesti, kaj je vladavina prava v kaki državi. Stranke slovenske pomladi pa imajo zdaj lepo priložnost, da uveljavljajo vladavino prava in načelo demokratičnosti ter družbene pravičnosti, saj bodo v vladni koaliciji imele večino, razen če se ji bodo same odpovedale.

Anton Stres

Drage Slovenke in Slovenci po svetu!

Leto bo kmalu naokoli in tedaj se v družini, po službah in v okolju, kjer živimo, ozremo na prehojeno pot. V minulem letu je bilo marsikaj narejenega, nekatere želje pa so ostale neizpolnjene in čakajo na naslednje leto.

V letu, ki prihaja, želim vsem rojakom po svetu, da bi še bolj poglobili medsebojne prijateljske stike, da bi se vsi tisti posamezniki, ki to še ne čutijo, zavedli, da pripadajo slovenski skupnosti, ne glede kam po zemeljski obli jih je zanesla pot, ter da bi bili vsi skupaj trdni Slovenci in bi to zavest prenašali tudi na svoje otroke.

*Želim Vam vesel in blagoslovljen božič
in srečno novo leto 1997!*

Vaš

prof. dr. Peter Vencelj,

državni sekretar za Slovence po svetu

3. ZIMSKA ŠOLA SLOVENSKEGA JEZIKA 26. 1. - 8. 2. 1997

Vabimo Vas, da pozimi obiščete Slovenijo. V zimski šoli se boste učili slovenskega jezika, spoznavali slovensko kulturo in kulturno dediščino, hkrati pa uživali v naravnih lepota naše dežele.

PRIREDITELJ

Oddelek za slovenske jezike in književnosti, Filozofska fakulteta Univerze v Ljubljani.

JEZIKOVNI TEČAJI

Pred začetkom tečaja bomo preizkusili Vaše znanje slovenskega jezika. Glede na izid boste razvrščeni v začetniško, nadaljevalno ali izpopolnjevalno skupino; v skupini bo od 8 do 12 študentov. Tečaj obsega 20 šolskih ur na teden (po 45 min). Pouk bo potekal popoldne; od 15.00 do 18.15; učili pa vas bodo izkušeni lektorji z Univerze v Ljubljani.

SPREMLJEVALNI PROGRAM

Dopoldnevi bodo v zimski šoli največkrat namenjeni športu: smučanju, teku na smučeh, sprehodom in še čemu (če še ne znate smučat, vas bomo naučili). V zimsko šolo bomo povabili tudi nekaj gostov, ki vam bodo predstavili zanimive teme iz slovenske kulture.

UDELEŽENCI

V zimsko šolo ste vabljeni vsi, ki se želite naučiti slovenščine in se radi ukvarjate s športom. Sprejememo tudi udeležence, ki še niso stari 17 let, v spremstvu staršev.

BIVANJE

Zimska šola poteka v Kranjski Gori, majhnem turističnem kraju v bližini tromeje z Avstrijo in Italijo. Stanovali boste v Porentovem domu, penzionu z dolgotrajno tradicijo. Poleg prenočišč in hrane sta v domu na voljo še fitness in savna, imajo pa tudi konje, te je mogoče jahati tudi pozimi.

CENA

Zimska šola slovenskega jezika stane 645 USD. V ceno so všteti jezikovni tečaji, bivanje v dvo- in triposteljnih sobah, hrana (zajtrk, kosilo in večerja), spremljevalni program ter športno vodstvo. V ceno niso vštete smučarske karte, najem smučarske opreme in opravljanje izpita iz aktivnega znanja slovenščine. Prijavite se lahko tudi samo za en teden; cena je 335 USD.

PRIJAVE IN PLAČILO

Pošljite: - prijavnico

- 50 USD prijavnine

- kratek življenjepiš

- fotokopijo potrdila

o mednarodnem zdravstvenem zavarovanju

na naslov: Zimske šole slovenskega jezika, do 31. 12. 1996.

Vpisnina je del šolnine in vam je v primeru odpovedi ne bomo vrnila, lahko pa jo prenesete na naslednje leto ali na katerega od drugih tečajev Centra za slovenščino kot drugi jezik. Denar nakažite na devizni račun Filozofske fakultete pri Ljubljanski banki št.:

50100-620-107-010-25731-840-5065/2,

Potrdilo o plačilu pa pošljite skupaj s prijavnico. Lahko pošljete ček, naslovljen na "Filozofska fakulteta, Zimska šola". Znesek šolnine (595 USD) lahko plačate pred začetkom šole na devizni račun ali po prihodu v Kranjsko Goro z gotovino ali čekom. Študentje, ki so že bili v poletni ali celoletni šoli, imajo pri plačilu šolnine 10-odstotni popust.

Dr. Zdenko Lovše

Da ne pozabimo, tovariši (II.)

GLAD

Nekega dne so pripeljali v celico 78 dva živa okostnjaka. Bilo je leta 1942 v nemškem zaporu. Tedaj so dobršen del Slovenije priključili k "tisočletnemu rajhu".

Človeka sta bila zaprta že pod Jugoslavijo kot komunista. Eden se je pisal Šmidbauer, drugi pa se je skrival pod izmišljenim imenom. Oba bom opisal na drugem mestu, za zdaj pa povem samo to, da sta bila živa okostnjaka, kakršni so bili v Mauthausnu, Dachau...

Morala sta se sleči, da smo ju videli vsi v celici 78, v kateri nas je bilo 37 talcev, ki smo čakali na smrt.

Lakota, ki nas je mučila, je bila nepopisna. Vidna je bila samo njegova slika.

Vse to opisujem, da primerjam s komunističnim zaporom. Bili smo v mariborski kaznilnici na desnem bregu Drave. Bilo je v letu 1950. V razmeroma ozki celici nas je bilo 38 duhovnikov, za katere so si izmislili valpti posebno mučenje - lakoto.

Paznik Uniček je delil hrano. To je bila prazna juha, ki sta jo morala dva jetnika - hišna delavca - "trčočim korakom" prinesiti iz kuhinje, da je še tako rekoč vrela.

Jetniki smo se morali postaviti v vrsto s pločevinastimi posodami, ki so bile še najbolj podobne pljuvalniku.

Ko je prvi dobil še vrelo juho, je ni mogel držati v rokah, saj ga je pekla kot žareče oglje.

Spustil je posodo z juho vred na tla, da se je Uniček smejal od veselja. Tako se je zgodilo drugemu in tretjemu. Četrti pa je bil Jože Mihelčič, ki je vsebino žgoče posode zлил v "kiblo". Imeli smo jo namesto stranišča. Jemal je posode drugim, ki jih niso mogli držati, in vse zlival v isto "kiblo". Ostali smo torej brez prazne juhe, ki je bila edino kosilo. Poletna vročina, soba s tremi majhnimi okenci pod stropom, v njej pa 38 mučencev, ki niso imeli ne mize ne stola, premgli smo le eno samo klop za štiri ljudi, ki so trpeli lakoto, lakoto.

"Volk - glad!

lzo zad

dan, dva se potihoma plazi za tabo...

Kako ti je, brate? Ni ravno preslabo!

A tretji dan ti plane za vrat,

z nogami ti prsi in trebuh opaše,

in glad jaše, jaše, jaše...

(Župančič-Glad)

Lakota je mučila vse, toda ne vseh enako.

Jože Mihelčič je strašansko trpel, ker je od svoje rane mladosti stradal.

Rojen je bil v Trstu kot sin velikega trgovca in plemenite gospe, ki sta ob zlomu Avstroogrske izgubila vse. Mnogi so tedaj bežali iz Trsta. Jožetov oče ni hotel oditi. Raje je ostal in kmalu umrl. Materi se je zmrčil um in je šla kmalu za možem. Jože in njegov brat Silvo sta prišla v Veržej k salezijancem. Povsod je bilo pomanjkanje hrane. Odšel je v Maribor, kjer naj bi končal gimnazijo. Bil je brez denarja, brez stanovanja, brez hrane. Zato mu je bila lakota globoko zakopana v možgane še pozneje, ko je ni več trpel. Bil je izreden glasbeni talent. Ko je vstopil v mariborsko bogoslovje, je ustanovil pevski zbor, kakršnega ni bilo pred njim, pa verjetno tudi ne za njim. Ni pa mu bilo dano, da bi svoj dar uveljavil in delil drugim.

Predolga bi bila zgodba, če bi hotel opisovati vse njegovo življenje.

Zdaj smo v kaznilnici z juho v "kibli".

Za kratek čas smo dobili brevirje in pokojni župnik iz Luč nas je opomnil: "Oremus breviarium!" (Molimo breviri).

Bilo je okrog štirih popoldne. Zmolili smo vesperne in kompletorij. Po molitvi brevirja je Jože hodil okrog "kible", pomočil prst v ohlajeno juho in smeje rekel: "Saj ni niti tako slaba."

"Glad je hujši od valpta."

Vzel je žlico in poskusil. Žlica je spet zajela in kmalu privabila še nekatere druge, ki so počasi zajemali iz tiste mlake.

Bog se usmili!

Nihče ni mogel na potrebo, dokler ni bila posoda izpraznjena...

"Glad jaše, jaše, jaše..."

Tako se je zgodilo vsak dan, dokler ni Uniček odšel drugam mučiti ljudi.

Bilo je že več ko leto dni, kar so nas pripeljali (tiste, ki so se oblasti zdeli najnevarnejši) v Novo mesto.

Še z dvema drugima sobratoma sem žagal drva. Paznik, ki nas je stražil, nas je vprašal: "Ali veste, komu zvonijo?"

Od daleč smo slišali zvonove. "To je pogreb Unička, ki se je ustrelil. Ni bil takoj mrtev, ampak je do smrti še hudo trpel!"

Paznik nam je povedal, da so ga vsi sovražili in se ga bali, ker je bila njegova hudoba že blaznost.

Rekli so...

Marjan Podobnik, MAG, 47/96

Začel bi z direktnim vprašanjem, ki se pojavlja v delu javnosti, pa tudi pri vaših najbolj neposrednih političnih konkurentih, tj. LDS: ali si sploh upate prevzeti mandatarstvo, saj gre za izjemno odgovornost?

Zavedam se, da gre za izjemno odgovornost, vendar je šlo za odgovornost tudi, ko smo nagovarjali volilce, naj volijo SLS. Seveda je bil pri tem naš namen, da bomo morebitni zmagoviti rezultat uporabili pozitivno, tudi za oblikovanje vlade. Odločitev je bila torej znana že pred volitvami: če bo rezultat tak, da lahko prevzamemo mandatarstvo, bomo to storili z vso odgovornostjo, vso energijo in vsemi ljudmi, ki jih imamo.

V konkurenčnem političnem taboru možnost o tem, da bi pomladne stranke sestavile vlado, ne samo zanikajo, ampak jo v precejšnji meri tudi omalovažujejo. Pojavljajo se namreč trditve, da sploh nimate ljudi, ki bi lahko kompetentno prevzeli najpomembnejše vladne resorje.

Tak cinizem kaže, da gre za krog ljudi, ki že v preteklosti žal ni mogel kaj veliko dobrega narediti za državo. Kljub drugačnim deklaracijam so nenehno onemogočali poskuse, da bi se Slovenci povezali pri reševanju težkih vprašanj. Pomladne stranke imajo dovolj izkušenih strokovnjakov doma in po svetu, ljudi, ki lahko sestavijo močno vlado. LDS smo ponudili sodelovanje prav zato, ker smo povezalna, in ne izključujoča opcija. Sicer pa bi sekretar Gregor Golobič s takimi izjavami LDS res lahko pahnil v opozicijo. Moram reči, da me to preseneča. V telefonskem pogovoru sem dr. Drnovška vprašal: ali so to, kar govori njegov sekretar, strankarska stališča, ali dela na svojo roko. Če so to namreč tudi stališča predsednika LDS, potem bo dogovor najbrž res težak.

Položaj še dodatno zapleta dejstvo, da se je v vlogi nekakšnega zaščitnika novega predsednika vlade in novega mandatarja, Drnovška, pojavil predsednik Milan Kučan, ki mu ni uspelo, da bi se v zelo zapletenih povolilnih razmerah vzdržal političnih ocen ali kvalifikacij. Njegovo izjavo, da je samo Drnovšek jamstvo, da bo Slovenija prišla v Evropo, poznate. Kako bi jo komentirali?

Mislím, da se je predsedniku države zgodil precej hud lapsus. Upam, da jih v prihodnjih dneh in tednih ne bo

več veliko. To bi bila škoda za Slovenijo. Mimogrede, znani so pozivi - in jaz jih v celoti podpiram -, naj za božjo voljo notranjih problemov ne sejemo navzven na način, ki dela Sloveniji škodo. In natanko to je predsednik države naredil; šlo je za tujo agencijo in dal je izjavo, ki nima z demokratičnim načinom razmišljanja nič skupnega. V demokraciji velja, da mora voljo volilcev spoštovati vsakdo, tudi predsednik države. In če predsedniku države izid volitev ni po volji, lahko izrazimo le obžalovanje, da je tako. Pa nič drugega. On je tu samo v funkciji, da voljo volilcev, upošteva in da to, kar mora formalno narediti, tudi stori.

Kako bi komentirali dejstvo, da se je Kučan še pred razglasitvijo uradnih volilnih rezultatov sestal s predsednikom nacionalne stranke Zmagom Jelinčičem?

Je že tako - pa čeprav bi želeli dokazati nekaj drugega -, da smo ena od bivših komunističnih držav, kjer veljajo nekatere manire, značilne za take države. Pa bomo preživeli tudi to. Vsako leto prinaša nekaj novega, nekaj pozitivnega. Optimist sem. Upam, da bo tega vedno manj.

Po drugi strani pa je zaslediti močna prizadevanja, da bi med samimi pomladnimi strankami nastala nekakšna notranja diferenciacija, se pravi na tiste, ki naj bi bile državotvorne, in one, ki naj ne bi bile takšne. Konkretno se zdaj skušajo iz kroga kakršnihkoli koalicijskih pogajanj in povezav izriniti Janeza Janšo in njegovi socialdemokrati.

Tu ne vidim nobene posebne nevarnosti. Sam sem dobil veliko ponudb od drugih naših strank - naj se za božjo voljo odrečemo eni ali drugi stranki in se nam bosta cedila med in mleko; razdelimo si lahko položaje, kolikor si jih želimo, vse nam je na razpolago za nazaj in za naprej. Zavedam se, zakaj smo dobili toliko odstotkov glasov. Zadostuje samo ena napačna poteza in za prihodnje volitve in prihodnje obdobje bi si napravili vso kredibilnost. Tega ne bomo storili. Marsikaj bi lahko zamerili tako SDS kot SKD, toda odgovorni smo za prihodnost Slovenije, zato se ne bomo pustili spreiti med seboj.

Janez Janša, MAG, 48/96

Volilni rezultati se razlagajo zelo različno, pač glede na politično opcijo. Kakšna je vaša razlaga tega, kar se je zgodilo na volitvah?

Mislim, da je volilni rezultat dober; da je ob tej volilni udeležbi izrazil realno razmerje sil, čeprav je to še vseeno zakrito z deformacijami, ki jih je povzročil volilni sistem. Vendar pa je mogoče tudi ob tem rezultatu veliko narediti. Stranke slovenske pomladi so nesporne zmagovalke, ker so dobile 45 do 88 političnih mandatov, kolikor se jih voli. Vsi drugi so dobili 43 mandatov - pri tej delitvi se manjšinci ne štejejo. V normalnih državah je to dovolj solidna večina. Vprašanje je seveda, kakšen bi bil rezultat, če bi že imeli normalen, neposreden volilni sistem, se pravi dvokrožni večinski. Po izračunih bi v tem primeru stranke slovenske pomladi dobile absolutno večino. Kakorkoli obračate, je zmaga na strani strank slovenske pomladi zelo prepričljiva.

Situacija bi bila veliko preprostejša, čistejša in transparentnejša, če bi stranke slovenske pomladi koalicijski sporazum podpisale v času pred volitvami oz. dan pred njimi.

Če bi sporazum podpisali pred volitvami, potem bi bila po našem prepričanju volilna udeležba boljša. Mnogi razočarani niso šli na volitve in zaradi tega je bilo manj glasov za vse stranke slovenske pomladi. Vendar pa koalicija (podpisana - nepodpisana, dogovorjena - nedogovorjena) v formalnem smislu proporcionalnem volilnem sistemu ne pomeni nič. Končno je sam Drnovšek zlat primer za to. Leta 1992 je postal mandatar s konstruktivno nezaupnico, po koaliciji, ki je bila sestavljena sredi mandata in ne šele po volitvah.

On je tudi leta 1994 (nedavno smo na TV videli posnetek) rekel, da ni najpomembnejši volilni rezultat. Važno je, kdo bo dobil večino. Zdaj pa si je očitno premislil...

Tako je. Zdaj je pozabil na te besede in vsak drugi stavek, ki ga izgovori, se glasi: samo jaz v tej Sloveniji sem poklican, da bom mandatar. Kar je zelo neokusno glede na njegovo prejšnje početje in glede na to, da mu do večine manjka skoraj polovica glasov.

Ste torej prepričani, da je mogoče sestaviti uspešno in trdno vlado tudi brez LDS, in kaj bi to pomenilo?

Odvisno je od tega, kako gledate na stvar. Matematično gledano bi vlada z LDS imela zdaj večjo večino in bi bila na videz trdnejša. Gledano s stališča reform, ki jih je treba izpeljati, pa potrebujemo vlado, ki bo sicer imela večino v parlamentu, bo pa tudi notranje trdna in se ne bo ustrašila nekaterih korakov, ki jih je treba narediti.

V javnosti se zdaj ustvarja vtis, da gre tako pri koaliciji pomladnih strank kot tisti, ki bi nastala po neki formuli skupaj z liberalno demokracijo, bolj za kadrovske kot pa programsko koalicijo. Se pravi, spet se delijo mesta - ministrstva, torej "stolčki".

Stranke slovenske pomladi so programsko sorodne stranke. In to je programska koalicija. Kakršnakoli koalicija z liberalno demokracijo je kompromisna koalicija, ki lahko funkcionira, dokler se ne razdelijo vsi stolčki. Ko pa bi bilo treba začeti uresničevati reforme, bi se pri nekaterih stvareh pojavile težave. Morda bi bilo ponekod glede na dvetretinjsko večino, ki je potrebna za vsaj dve odločitvi v prihodnosti, lažje. Vendar pa pri mnogih drugih stvareh pa to ne bi predstavljalo pozitivnega izhodišča. Torej stvari niso samo črno-bele, ampak so plusi in minusi pri obeh možnostih.

Pomladni koaliciji naproti se pravzaprav postavlja koalicija, ki so jo poimenovali koalicija razuma. Kakšna je sploh razlika med njima - v čem se razlikujeta?

Ne poznam države, kjer bi možno koalicijo med nekakšnimi kvaziliberalci, komunisti in nacionalisti imenovali koalicijo razuma. To je lahko kvečjemu koalicija obupa. Po mojem mnenju do česa takega tudi ne more priti, kajti to bi bila škoda za vso državo.

Zakaj pravzaprav takšen strah pred pomladnimi strankami? Kaj je v ozadju opozarjanja in strašenja pred to koalicijo in njeno vladavino?

Eno je zagotovo strah pred izgubo funkcij in stolčkov - pa seveda vsega tistega, kar so si predvsem nekateri ljudje brez ustreznih izkušenj, izobrazbe in sposobnosti v liberalni demokraciji nabrali v zadnjih štirih letih. Številne agencije, skladi in razne druge službe so popolnjeni z na hitro nanovačenimi liberalnimi demokrati. Ti širijo strah, češ zdaj bodo pa te stranke prišle na oblast in nas vse zamenjale. To bo za državo katastrofa, saj vendarle samo mi znamo...

Nihče ne bo zamenjal vse državne uprave, pa tudi ne znajo samo oni. Ne eno ne drugo torej ne drži. Nekaj pa je zagotovo tudi propagande, ki skuša ustvariti predvsem vtis, da so stranke slovenske pomladi neevropsko naravnane, da bo Slovenija zastala na poti v Evropo in Nato itd. To so smešne obtožbe, saj jih širijo ljudje, ki so v času, ko so prav vse stranke slovenske pomladi že imele v svojih programih Evropo, še vedno zagovarjale

Jugoslavijo - in nasprotovale Natu in EU. Govorile so o imperialistih. Leta 1989 so na zadnjem kongresu ZK sprejeli resolucijo, v kateri je pisalo: ostro obsojamo ameriški imperialistični vdor na Grenado... to je poskus širjenja kapitalizma itd. Takrat so skoraj vse Demosove stranke v programih že imele jasno začrtano pot, po kateri bi prišli do enakopravnega statusa v Evropski skupnosti, pa tudi v Natu. Takrat je bil sedanji predsednik LDS še predsednik neuvrčenih in predsednik SFRJ, kjer je podpisoval tajne Uradne liste o koncentracijskih taboriščih in drugo navlako iz socialistične ropotarnice. Da se zdaj te sile prodajajo za edinega garanta Evrope, je malo smešno!

Obstaja tudi bojazen, da bi vladavina pomladnih strank prinesla še kakšno inventuro za nazaj. Mislim, da je to zadnjič - niti ne med vrsticami, temveč neposredno - na tiskovni konferenci omenil minister Gaber, ko je dejal, da to pač ni sredinska politika v smislu liberalne demokracije.

To je bilo zelo zabavno poslušati. Jasno je, da vsaka vlada, ko prevzame položaj pregleda, kaj je dobila kot dediščino od prejšnje, ne glede na to, katero stranko nasledi. Tudi če se zamenjajo le ministri, ki pripadajo isti stranki, malo pogledajo, kaj so dobili v roke. To je lastnost vsakega dobrega gospodarja. Zato inventura bo! Tisti pa, ki je dobro delal tudi v sedanji vladi, se inventure nima kaj bati.

To bo revanšizem, bodo rekli...

Morda bo kaj takega, vendar je to cepivo že bilo porabljeno in mislim, da ne bo znova prijelo.

...Zapisali so

STRELOVOD, MAG, 46/96

Dostikrat je zmeta tehtnejša od resnice. Če bi se nekateri v tej predvolilni kampanji držali te modrosti, potem se ne bi moglo zgoditi, da bi se šef doslej vladajoče stranke Janez Drnovšek na javnih soočenjih obnašal skrajno arogantno, pravzaprav na trenutke tudi žaljivo in nespoštljivo do sogovornikov. Njegov problem ni v tem, da je zaradi propagandnih učinkov zatrjeval, da je njegova stranka edina prava alternativa, torej najboljša in nezmotljiva! Navsezadnje nobena stranka ne bo rekla:

mi smo zanič, ampak volite nas pa vseeno. Problem Drnovška in njegove liberalne aristokracije je v tisti politični držbi, ki nam dopoveduje, da je pravica do resnice tako rekoč genetska posebnost LDS, da jim je to prirojeno in da je vsaka druga resnica v dobesedno podrejenem položaju.

MAG, 48/96

"Totalno smo popušili," je v soboto - v predverju sejne dvorane ljubljanskega hotela Slon, kjer je za zaprtimi vrati potekala seja razširjenega predsedstva združene liste, komunisti - svojemu kolegu pokomentirala neka nekdanja poslanka te stranke.

Dejstvo je, da je stranko povozil čas in da tega njeni liderji sploh niso opazili. Zdaj govorijo o potrebi po temeljiti obnovi in pozabljajo, da so se že velikokrat prenavljali. Brez pravega uspeha. Stranka, ki je imela še konec osemdesetih let stoo odstotno oblast brez volitev, je danes devetodstotna. Njen politični profil je kombinacija revolucionarne, komunistične retorike, zgodovinske pozabe, socialdemokratskega besednjaka in kapitalističnega praktikuma. Velik del volivcev v njej zaradi takšne združene mešanice levo zgoraj ni razpoznal niti leve sredine, kaj šele levice. Njena propagandna strategija se je lovila med poraženim evrokomunizmom in socialistično internacionalo. Z ostarelimi privrženci so ponujali rock, v vladi pa igrali na spopade med LDS in SKD.

Stranka je svojo identiteto izgubila, ko je prostodušno začela sestopati z oblasti in ponavljati, da je v njej eno samo prenoviteljstvo, razsvetljenstvo demokracije tako rekoč. O komunizmu pa nič. Marxa in marksizem si je upal omeniti le dr. Lev Kreft, pa še to je zvenelo kot farsa. Še socializem so zožili na socialno državo. In to kadri, ki so bili v veliki meri usodne šibe padlega režima. Proletariat levo in desno spodaj so jim pobrali drugi, borce jim je malo zapeljal celo Jelinčič, od socialdemokracije je ostalo le članstvo v internacionali.

Zlobneži in ciniki pravijo, da bi moralo poraženo vodstvo stranke nazaj na Čebine, k svojim koreninam. Zmagali še vedno ne bi, ampak tudi na smetišču zgodovine jim ne bi bilo treba. Saj bi jih potrebovali vsaj za opomin prihodnjim rodovom. Kot kaže se zdaj spet (samo)varajo - tokrat ne s prenavo, ampak z obnovo. Kaj bodo obnavljali in s kom, ni jasno, če pa se njihovi ortodoksni še vedno sklicujejo na slovenjgraški kongres, ki je bil klasično revolucionaren, programsko zmeden, kadrovsko pa v sedemdesetih letih!

A N G L I J A

V decembrski številki Naše luči se nam je na koncu poročila o slovenskem misijonskem dnevu v Bedfordu napačno zapisalo, da bo prihodnji Slovenski dan še istega leta v Bradfordu. Bralcem se opravičujemo zaradi tako nesmiselne in ne ljube pomote. Pravilno je: **Slovenski dan** v letu 1997 bo spet v **Bedfordu** na zadnjo nedeljo v maju.

V poročilu ŽPS za januarško številko Nase luči bi radi najprej omenili slovensko mašo v kapeli Našega doma na drugo nedeljo v novembru, ko v Združenem kraljestvu obhajajo **"Remembrance Day"** ali spominski dan za vse njihove padle v obeh svetovnih vojnah. Mi pa smo se pri sveti maši in v naših molitvah spominjali vseh naših rajnih. Pravzaprav je ves november -posvečen spomenu tistih naših bratov in sester, ki so odšli pred nami v večnost. Bolj kot čez leto v novembru obiskujemo Božje njive in na njih grobove rajnih. Vsa naša begunska skupnost na Britanskem otoku se počasi seli na Božjo njivo. Ne mine mesec, da se ne bi poslovili od kakega svojca ali rojaka.

Poleg navzočnosti pri prepogostih pogrebih in podeljevanju zakramentov bolnim ter onemoglim rojakom po vsem Otoku je naš župnik tudi v letošnjem adventu in božičnem času obiskal vse svoje čedalje manjše in razkropljene skupnosti od Londona do Cardiffa in od Bedforda, Coventryja ter Birminghama, Derby-

ja, Leedsa, prek Bradforda do Keighlya in Rochdalea nad Manchesterom. To je več sto milj oziroma še precej več kilometrov vožnje. Bog mu daj zdravja in Božje pomoči!

Naj tokrat omenimo dva razveseljiva obiska v našem londonskem domu. Ob vrnitvi iz Avstralije v Slovenijo se je pri nas za kratko zadržal **pater Boris Markež**, gvardijan v frančiškanskem samostanu v Mariboru. Iz Melbournea in Sidneyja je od svojih sobratov in slovenskih skupnosti prinesel polno pozdravov.

Drugi zelo prijeten obisk pa ja bil nepričakovan prihod laične misijonarke **Marije Anžič** iz Zambije. Marija, po izobrazbi kmetijska tehničarka, že eno leto skrbi za napredno kmetijo na misijonu patra Stanke Rozmana v Nangomi. Prek Londona je odšla v Slovenijo, da bo tam organizirala pomoč za nakup prepotrebnega traktorja. Slovenske škofo bo prosila še za najmanj dva duhovnika misijonarja. Zdi se nam, da bo misijonarka lažje kupila traktor, kot pa pridobila misijonarja. Bog daj mladi, simpatični in navdušeni misijonarki polno blagoslova za izpolnitev njenih plemenitih želja in njenega odgovornega poslanstva!

Pater Janez Mujdrica se je oglašil iz Zambije s pristrčnim pismom: "Kaj je pri vas novega? Redno dobivam Družino in Ognjišče ter poslušam Deutsche Welle, pa še zdaj ne vem, kdo je pravzaprav zmagal na volitvah v Sloveniji!

Hvala ti, da se od časa do časa oglasiš. Tvojega pisma sem zmeraj zelo vesel. Rad obujam prijetne spomine na Anglijo. Lepo je bilo med vami. Tudi v Birminghamu sem

veliko pridobil, čeprav sem bil takrat zelo kritičen.

Tukaj se je začela deževna doba. Vse je oživel. Na učiteljišču je zelo lepo. Dobro se razumem z mladimi Zambijci in Zambijkami. Verska vzgoja jih navdušuje.

Pozdrav tebi in vsem tvojim. Bog vas živi!"

Anton Mikuž je odšel v večnost

Po kratki in hudi bolezni raka je 16. novembra 1996, v 68. letu starosti, odšel s tega sveta v večnost naš dobri rojak Anton Mikuž iz Cardiffa v Walesu. Luč sveta je zagledal 1. maja 1928 v Črnem Vrhu nad Idrijo. Na Britanski otok je prišel kot večina povojnih beguncev decembra 1947. Prvo leto svojega begunstva je bil zaposlen v rudniku, potem pa je dobil delo v tovarni. Poročil se je z Valežanko Olwen, s katero sta živela v srečnem zakonu, čeprav brez potomstva. Tone je bil zelo nadarjen in predvsem umetniška duša. Ukvarjal se je zlasti z rezbarstvom in ustvaril kar veliko lepih podob v lesu.

Ko smo se v četrtek, 16. novembra, v njegovi župnijski cerkvi (Whit-

church v Cardiffu) od njega poslovlili z ekumenskim pogrebnim obredom ob navzočnosti krajevnega katoliškega duhovnika, našega župnika g. Cikaneka ter pastora prezbiterjanske župnije (h kateri pripada Tonetova žena Olwen), je imel Reverend **Richard Brunt**, prijatelj Mikuževih, poslovlilni govor:

“Najprej bi rad izrazil svoje globoko sožalje gospe Mikuževi in vsej družini ob žalostni izgubi gospoda Tonea. Naše sožalje gre prav tako njegovim sestram v Sloveniji, ki za njim žalujejo v svoji domači cerkvi. Zaradi jezika je težko vzpostaviti zadostno povezavo, vendar smo z njimi povezani v molitvi.

G. Mikuža sem poznal zadnjih šest let, odkar sem prišel v Cardiff za župnika k Tabernakeljski prezbiterjanski cerkvi, katere zvesta članica je gospa Mikuževa. Bil je plemenit, pameten in izobražen človek, tako da se je bilo pogovarjati z njim pravi užitek. Govoril je zanimivo o najrazličnejših stvareh.

Bil je umetnik v rezbarstvu in v njegovem ateljeju na domu sem preživel kar nekaj očarljivih trenutkov. Njegove rezbarske stvaritve odsevajo kulturo njegove domovine Slovenije in Walesa, kjer si je ustvaril

dom. Njegovo delo izžareva izrazito lepoto, njegovi podarjeni izdelki so prinesli veliko veselja številnim ljudem, še posebej v les udolbeni panoji, s katerimi je zaznamoval življenje ljudi, ko je upodabljal njihovo izvirnost in življenjska izkustva. Zanje je prejel prvo nagrado pri “National Eisteddfodu” v Newportu (Gwent), in sicer za upodobitev svoje življenjske zgodbe. Zanimal se je tudi za astronomijo in vesolje, kar se odražalo tudi v njegovem delu. Karakteristično delujejo nasmejani obrazi iz njegovih rezbarskih upodobitev in razodevajo intenzivnost veselja v njegovem ustvarjanju. Moji najljubši panoji so scene iz Gospodove mladosti, ki tako čudovito predstavljajo sveto družino in Jezusa, tesarja iz Nazareta.

Gospod Mikuž je bil zaveden Slovenec in ponosen na samostojno Slovenijo. Bil sem ravno pri gospe Mikuževi, ko je pred petimi leti telefoniral iz Slovenije z novico o razglasitvi samostojnosti in z zagotovilom, da je z njim vse dobro. Takrat je bil zanj resnično velik dan.

Rad je imel klasično glasbo, posebno globoko glasbo skladateljev, kot sta Mahler in Šostakovič. Njegova ljubezen do klasične glasbe odseva v njegovem umetniškem delu in

mnoga njegova dela vsebujejo glasbene simbole. Pred kratkim je začel rezbarsko delo na temo glasbene kompozicije Zaliv Cardiffa. Svetovali so mu, naj zaenkrat odloži, da bo nadaljeval pozneje. Odgovoril je, da bo potem njegovo delo nedokončano po zgledu Nedokončane simfonije.

Bolezen je junaško prenašal. Vedno se bom spominjal topline in vljudnosti njegovega pozdrava ter moči in dostojanstva njegovega značaja celo takrat, ko je prenašal veliko trpljenje v bolnišnici Llandough. Ta svet je zapustil spokojno v Holme Towerju ob svoji ženi, ki je bila vedno ob njem.

Globoko je spoštoval naravo in je preživel veliko srečnih trenutkov na Forest Farm v Whitchurchu, kjer je posebno užival ob pitanju rac in občudovanju lepote narave. Besede psalma 121 nas spominjajo na lepoto tega sveta, ko psalmist povzdiguje svoje oči h gričem in k Bogu, ki jih je ustvaril. Ko se Bogu zahvaljujemo za življenje in vero Antona Mikuža, nam daje moč obljuba še lepšega sveta po Božji ljubezni v Jezusu Kristusu, našem Gospodu.”

Darovi za slovenske misijone po svetu

Prostovoljne prispevke za slovenske misijone so poslali ali osebno izročili naši Gabrijeli v Bedfordu sledeči dobrotniki: Anton Žle 10, Marija Grkman 20, Franc Sedelšak 20, Franc Lapanja 40, Nada Sekolec 30, Ivanka Zajc 15, Marica Biberovič 30, Stanko Pevec 10, Marčela Klemenčič 10, Tone Ulaga 10, Bruna Lavrič 10, Anica Kranjc 20, Jaka Kenk 10, Stanko Štefančič 10, Janez

V dnevni sobi Našega doma

Precv 20, Alojz Slana 10, Filip Vidmar 10, N. N. 10, N. N. 10 in N. N. 10 funtov. Skupno 315 funtov.

Tombola in srečolov sta prinesla 129,41 funta, dobiček od prodane hrane in pijače pa 10,85 funta. Skupni znesek, ki je bil namenjen in že poslan na slovenski misijon v Zambijo, je torej 455,26 funta. Vsem misijonskim dobrotnikom iskrena hvala!

Naše novoletno voščilo vsem rojakom v Veliki Britaniji, doma in po svetu:

*Naj novega vam leta zarja
prinese dneve brez viharja,
izpolni dobre vam želje!*

*In k Bogu upirajte oči,
saj le z neba sreča prava
nam k upanju se pridružava
in božji blagoslov rosi.*

Fran Levstik

*ŽPS slovenske katoliške misije
v Združenem kraljestvu*

A V S T R I J A

GRADEC

80 let gospe Fanike Pototschnik

Gospa Fanika je bila rojena 10. 1. 1917 v LOČAH pri Poljčanah, kjer je doma skoraj polovico življenja težko delala. Zaradi velike družine je s 37 leti odšla k svoji sestri v Avstrijo.

Tudi v novi domovini ji ni bilo lahko. V Gradcu je spoznala svojega moža Lojzeta, dobrega čevljarja, in

se z njim poročila. K slovenski skupnosti je prišla leta 1956. Njen mož je bil zraven že od leta 1950, saj je pel pri cerkvenem zboru BAS. Na žalost vseh je njen ljubi mož umrl, star 63 let. Gospa Fanika je našla uteho v petju in molitvi. Je ena najstarejših pevk, ki prihaja - če le ni bolna - redno k pevskim vajam, sv. maši in potem na naša srečanja v klet.

Sorodniki, prijatelji in slovenska skupnost kličejo zvesti FANIKI na mnoga zdrava leta in ji želijo obilo božjega blagoslova ob visokem "okroglem" življenjskem jubileju.

LINZ

Za nami sta oktober in november, ki sta bila zelo razgibana. **V oktobru**, posvečenem Materi Božji, smo po vsaki sv. maši zmolili eno desetko rožnega venca. Na roženovensko nedeljo pa smo posebej mislili na mariborskega škofa, dr. Franca Krambergerja, ki je v tem mesecu godoval in obhajal svoj 60. rojstni dan. Boga smo prosili, da bi mu naklonil zdravja in da bi ga še naprej spremljal s svojim blago-

slovom pri njegovem odgovornem poslanstvu.

Proti koncu oktobra je obhajal 66. rojstni dan g. **Viktor Kerec** iz Aste-na. Ob tej priložnosti mu še enkrat izrekamo zahvalo za njegovo požrtvovalnost in zvestobo veri, slovenski narodnosti in naši skupnosti v Linzu. Kličemo mu še na mnoga leta!

V začetku novembra smo se spominjali vseh naših rojakov in drugih znancev, ki so že odšli in večnost. Prižgali smo sveče tudi na grobovih tistih Slovencev, ki nimajo nikogar več, da bi se jih v teh dneh spomnil. S svojimi mislimi in molitvami smo se ustavili tudi na duhovniškem grobu v Ljubljani, kjer počiva naš dolgoletni dušni pastir, g. Ciril Lavrič. Njemu in vsem umrlim znancem in sorodnikom naj Gospod nakloni večni mir in večna luč naj jim sveti. Amen.

Mesec november s spominom na minljivost našega življenja in na našo smrt nas lahko vznemiri in potre. Toda sveti Martin nam s svojim življenjem in dejanji pravi, da se človeku ni treba bati smrti in večnega sodnika, če poskuša v svojem

70. in 80. rojstni dan ge. Elizabete in g. Martina Holinger. Na sliki so še ga. Silva Joun (levo), g. Anton Zore in g. Martin Dominko.

življenju storiti to, kar pravi Jezus: živeti in žrtvovati se za druge, delati dobro, dokler je čas!

Tako nas je **praznik svetega Martina** razveselil. K temu so prispevali tudi godovi in rojstni dnevi naših članov: ge. **Silve Jouna**, g. **Antona Zoreta**, g. **Martina Dominka**, g. **Zlatka Ribiča** in še posebej 80. rojstni dan g. **Martina Holingerja** ter 70. rojstni dan njegove **žene Elizabete**. Vsem, ki so obhajali rojstni ali godovni dan, želimo še na mnogo in zdrava leta!

Slovenci v Salzburgu in Freilassingu ter Linzu so se tudi letos odzvali klicu na pomoč. Tako je bila letošnja nabirka, toplo jo je priporočil mariborski škof, namenjena za obnovo rojstne hiše Antona Martina Slomška. Zbrani denar (Salzburg in Freilassing 2000 ATS, Slovenski center v Linzu 6000 ATS) je g. **Anton Zore** 23. novembra osebno izročil g. škofu v Mariboru. Vsem, ki ste darovali, iskrena hvala!

Zdravje je močno nagajalo gospe **Kristini Schwalghofer**, saj je bila skoraj dva meseca v bolnišnici. Tudi gospa **Ljudmila Kokolj** je morala nekaj dni preživeti v bolnišnici. Obema želimo v prihodnosti več zdravja in boljšega počutja.

22. novembra se je po daljši boleznii, v 84. letu, od nas poslovila gospa **Rosalia Horvath**. Doma je bila iz Prekmurja, po rodu Madžarka. Iz Slovenije je pripeljal cel avtobus in ti so pokojni v slovo zapeli nekaj pesmi v madžarščini. Vsem Slovencem iz Linza, ki so se udeležili njenega pogreba, izrekamo zahvalo.

15. novembra je imel naš dušni pastir **Ludvik Počivavšek** magistrski izpit, ki ga je uspešno opravil.

Slovesna razglasitev (Sponson) sledi 19. decembra na salzburški univerzi.

Anton Zore

PREDARLSKA

V hvaležen spomin Mariji Röger

V novembru, ko se spominjamo naših rajnih, je ugasnilo življenje gospe Marije Röger, roj. Hawlina. Njeni zemeljski ostanki so bili položeni v domačo grobnico na ljubljanskih Žalah.

Bog jo je poklical k sebi na praznik Kristusa Kralja, 24. novembra v večernih urah. Bolezen, s katero se je sprijemala v zadnjih mesecih življenja, jo je končno premagala. Tako je bila njena duša kot zrel sad sprejeta v božje naročje.

Pokojna je bila rojena 18. 8. 1916 v Ljubljani, med prvo svetovno vojno. Mladostna leta pa je preživljala v Tržiču, mestecu, ki ga obkroža venec gora in iz njih izvirajoči studenci. Vzgoja v domači družini ji je dala temelje, iz katerih je črpala vse življenje. Tudi šolanje v Ljubljani jo je

temeljito pripravilo za službo in delo, ki jo je čakalo.

Čas, v katerem je živela, je bil negotov in zahteven. Začela se je gospodarska kriza, ljudje so se izseljevali in slutnja druge svetovne vojne se je že kazala na obzorju nemirne Evrope.

Leta 1940 se je poročila z g. dr. Antonom Rögerjem, z možem, ki se je z vsem mladostnim žarom vključil v duhovno in kulturno življenje tedanje dobe. Poln idealizma in vere je podzavestno vplival na prihodnjo usmerjenost svoje žene. Iz obojestranske podpore sta se razdajala drug drugemu in izoblikovala poklic: služenje bližnjemu.

Vojna leta sta preživljala v Ljubljani. Čas, ki je bil pred njima, je že kazal zle slutnje in napovedi komunistične diktature. Po vojni so zaprli najprej moža in ga obsodili na dolgo zaporno kazen. Tudi njej ni bilo prizaneseno. 8 mesecev je bila na "prevzgoji" v ljubljanskih zaporih. Nova oblast ni imela nobenega usmiljenja do ljudi, ki so bili pokončni Slovenci in dosledni kristjani. To so bili sovražniki domovine in take je bilo treba odstraniti. Po prestani kazni se je mož odločil za tujino. Zbežal je v Avstrijo in kmalu nato še žena. Za novo domovino sta si izbrala Predarlško, mesto Bregenz. Tam sta nanovo pognala korenine iz nič in se vključila v nove življenjske razmere. Ob delu sta našla čas še za druge dejavnosti, zlasti po prihodu Slovencev v ta kraj.

G. Marija se je nesebično razdajala in pomagala ljudem v stiski in preganiam. Njeno stanovanje je postalo zatočišče za tiste, ki so potrebovali gmotno ali duhovno pomoč. Za vsakega, brez razlike, se je žrtvovala

Marija Röger

in pomagala, kjer je bila potreba, in vedno zastonj. Delala je iz ljubezni do bližnjega. Ta zapoved je bila gonilna silna vse njene dobrote in poštrevnosti.

Po dolgih letih zaposlitve in pomoči ljudem se je približal čas upokojitve. A to niso bila leta počitka, ampak se je še naprej razdajala pomoči potrebnim. V tem času je zbolel mož, za katerega je vzorno skrbela in mu stala ob strani do smrti. To je bil zanjo velik udarec, posebno zato, ker nista imela družine. Obiskale so jo še druge preizkušnje. Med moževo boleznijo, si je zlomila kolk. Ob moževi smrti je ležala v bolnišnici in neverjetno junaško prenesla tudi to preizkušnjo. Vse je sprejemala kot izpolnitev božje volje.

Ko je ostala sama, se je čedalje bolj oglašala želja po vrnitvi v domovino. Večere svojega življenja je želela preživeti pri sorodnikih. Pred odhodom domov je šla še na zdravniški pregled, ker je že čutila bolečine v telesu. Diagnoza je bila rak. Sledila je operacija, po kateri se ni več prav opomogla. V majniku je odšla domov hitro in brez pravega slovesa. Nismo ji mogli izreči besede zahvale in ji podati roke v slovo. Bog ve, zakaj!

Bolezen je napredovala, jo ohromila in priklenila na bolniško posteljo. V pričakovanju sestre smrti, ki se je ni bala, saj je bila dobro pripravljena, se je končalo njeno zemeljsko življenje.

Slovo od pokojne je bilo 29. nov. 1996 na Žalah v Ljubljani. Ker se tukajšiveči Slovenci nismo mogli posloviti pri odhodu v domovino, smo se udeležili pogreba in se ji zahvalili za vsestransko delo, zgled in besede, ki nam bodo kažipot v pri-

hodnost, obenem pa spomin na njeno dobroto in nesebično službo v dobro bližnjemu.

Iz srca se ji zahvaljujemo in ji obljublamo spomin pri molitvi in daritvi. Ona pa naj prosi pri Bogu za našo zvestobo in vztrajnost v dobrem. Počivajte v miru pri Bogu!

Hvaležni Slovenci iz Predarlske

Martinovanje

Jesenski čas bi moral z razkošnimi barvami in zreli sadovi biti čas zahvaljevanja. Cerkev v ta namen obhaja zahvalno nedeljo, ko se tega bolj zavestno spomnimo in se skromno Bogu zahvalimo. V ta čas je vključen tudi praznik sv. Martina, dobrotnika revežev. Njegov god sovpada z ljudskim običajem, ko se mošt spremeni v vino. Za vinorodne kraje je to kar praznik, ki ga proslavljajo na različne načine. Zahvaliti bi se morali Bogu za ta dar, ki človeka krepi in razveseljuje. Hvala Bogu, nekateri kraji se tega še držijo. Za mnoge pa je postalo to veseljačenje in popivanje, ki se včasih sprevrže v pravo norčevanje iz božjih darov.

Ti običaji so se razširili tudi po krajih, kjer vinska trta ni doma. "Žlahtna kapljica" je na voljo danes že povsod; velikokrat v preobilni meri, tako da je mnogim v pogubo in sramoto. Vsako stvar do mere, pravi pregovor. Kjer je tako, je dobro in koristno, sicer pa v škodo in pogubo.

Za naše rojake na Predarlskem je bilo **martinovanje** po njegovem godu, 16. novembra v Rankweilu. Ta tradicionalna prireditvev privabi mnogo Slovencev; kjer se snidejo znanci in prijatelji, se poveselijo in

pogovorijo o delu in življenju v tujem svetu. Nekateri pridejo samo na to srečanje, sicer se jih vse leto ne vidi, kot da so se utopili. Zavest in ponos se pokažeta še kje drugje in ob drugih priložnostih.

Na martinovanje smo spet povabili ansambel Slovenjegoriških fantov iz Sv. Trojice v Slovenskih goricah. Pri večernem bogoslužju, to je vedno pred martinovanjem, so peli. S čistimi in lepimi glasovi so obogatili bogoslužje in mnoge razveselili. Lepo in ubrano petje še bolj dviga naša srca k Bogu. To je vredno zgle-da in pohvale!

Po 19. uri pa so fantje zaigrali in vabili na ples z domačimi vižami. Po uvodnem pozdravu udeležencem in gostom (predstavnikom oblasti in društev) se začeli prodajati srečke za tombolo in pripravljati žrebanje. Kar nekaj časa je minilo, predno so bile srečke prodane. Udeležba je bila kljub ugodnemu vremenu manjša od lanske. Napetost in pričakovanje, zlasti za večje dobitke, sta bili veliki. Kolo, mikrovalovna pečica in televizija, vse je šlo v doljeni konec dežele. Sreča se nasmehne enkrat nemu, naslednjič drugemu. Veselju in zadovoljstvu sta dajala moč novo vino in poskočne viže naših fantov. Zadnji gostje so zapustili dvorano v zgodnjih jutranjih urah.

Hvalevredno je, da se nekateri tako nesebično žrtvujejo in delajo, da praznovanje poteka v zadovoljstvo vseh. Najlažje je le priti in oditi, delati in organizirati pa zahteva čas, dobro voljo in veselje. Vsem tem lepa zahvala, hvala tudi ansamblu Slovenjegoriških fantov, Referatu za tuje delavce pri škofiji in vsem, ki so kakor koli sodelovali.

Namen martinovanja je povezovanje Slovencev v tujini in ohranjanje starih običajev in kulture. Že s tega vidika je treba vrednotiti tako prireditve in jo podpirati. Narodna zavest, kultura, jezik in običaji so vrednote, ki jih moramo ohranjati in živeti.

F R A N C I J A

BRETAGNE-AUMETZ

Gospa **Zofka Jankovič** je umrla 17. oktobra pri svoji hčerki v Bretagneu. Ni bila bolna niti v postelji. Popoldne se je kot vsak dan sprehodila s hčerko. Potem se je zgrudila in umrla. Pogreb je bil v soboto, 19. oktobra.

Potihem smo nekateri upali, da bo dočakala 100 let, saj jih je 7. junija izpolnila 98. Vendar to ni pomembno. Bolj tolažljivo je, da je umrla v oktobru, mesecu rožnega venca, in sicer na praznik sv. Marjete Marije Alacoque. Kot vse naše mame in matere je tudi ona vneto molila sv. rožni venec in pobožno častila Jezusovo presveto srce, kar je Jezus naročil sv. Marjeti Mariji, ko se ji je razodel oziroma, kar je Marija naročila Bernardki v Lurdu.

Gospa Zofka je povezovala 19. in 20. stoletje. Danes je še malo tistih, ki so bili rojeni v prejšnjem stoletju. Tudi njen mož, umrl je pred 10 leti, ni bil, saj se je rodil leta 1900.

Naj poudarim njeno dobrosrčnost in dobrodelnost. Koliko Slovencev in Slovenk in tudi drugih se je oglasilo pri Jankovičevih v Tucquegnieux-Marie, kadar so iskali pomoči

ali nasvet. Niso dobili le pomoči ali nasveta, marveč tudi kosilo ali večerjo. Gospa Zofka je znala delati čudeže. Kruha ni množila kakor Jezus, saj je bilo kruha vedo zadosti, pomnoževala je meso ali klobase, tako da so bili siti tudi nepovabljeni. Naj bo za vsa dobra dela bogato poplačana. Ga. Jankovičeva je morala tudi skozi preizkušnje. Izgubila je sina Janka v Kočevskem gozdu in pozneje v nesreči še dva vnuka - Tončka in Bernarda.

Z možem in otroki se je morala večkrat seliti, že v Sloveniji in potem v Franciji med 2. svetovno vojno. Za trpljenje ve vsakdo najbolj sam. A Jankovičevi so vzdržali, tako starši kot preživeli otroci, ker so drug drugega opogumljali in se naslonili na Božjo pomoč. Naj gospa Zofka uživa večni pokoj v zrenju Boga.

MERICOURT

Praznik vseh svetih in spomin vernih rajnih sta Slovence na severu združila z vsemi rajnimi rojaki. Na poseben način smo se z ljubeznijo in hvaležnostjo v teh dneh spomnili pokojnih duhovnikov msgr. Zupančiča in Stanislava Kavalarija.

Slovence na severu je za praznike obiskal g. **David Taljat** iz Pariza. Na praznik vseh svetih je obhajal slovesno sveto mašo ob udeležbi skoraj 50 rojakov. Boga smo prosili, da bi pomnožil naše hrepenenje po svetosti in vero v večno življenje po smrti. Ta vera daje moč in pričevalnost Cerkev, ki ji pripadamo, čeprav smo v svojem okolju morda kristjani v manjšini.

Praznik vseh svetih nas je morda še bolj nagovoril, ker je pri praznični maši prejel sveti **krst mali Dimitry**

Hervé Moquet. Jezus nam pravi: "Bodite kakor otroci." Naj Bog s svojo ljubeznijo hrani vero Dimitrija, njegovih staršev in botrov. Naj pomaga vsem nam, da bi z zvestobo Kristusu in Cerkev obnovljali krstno svetost.

Tudi naslednji dan, ob spominu vernih rajnih, se nas je pri sveti maši zbralo kar veliko - okrog 30. Svojo iskreno molitev smo darovali vsem bratom in sestram, ki so odšli s tega sveta in morda še potrebujejo našo duhovno pomoč. Mnogih smo se spomnili tudi po imenu.

V vseh prazničnih dneh je duhovnik ob vodstvu požrtvovalnega g. **Vinka** obiskoval pokopališča in grobove, kjer čakajo vstajenje naši rojaki. Vse polno jih je: Méricourt, Lens, Avion, Lievin, Sallomines, Brouay... Marsikje so se jima pri molitvi za rajne pridružili tudi svojci in prijatelji. Lepo in dostojno okrašeni grobovi rojakov so vsepovsod pričali, da jih z zemlje v večnost spremlja stalna ljubezen tistih, ki so jim bili v življenju blizu.

Na praznik sv. Barbare smo se spet dobili v slovenski kapeli in se okrog oltarja zbrali ter s skupno molitvijo počastili zavetnico rudarjev. Letos je bilo zelo lepo, ker so med nas prišli **koroški pevci** iz mežiške doline. Med sveto mašo so nam prepevali kot slavčki in nam v melodiji prikazali pomen kulture in pesmi za dvig vere v naših srcih.

Po sv. maši smo se ob bogato obloženi mizi veselo pogovarjali in se smejali ob vsaki besedi g. Vinka, ki nas je hotel s svojo šegavostjo razveseliti. Med pripovedovanjem smo se njegovi govornici od srca nasmejali.

Med kosilom smo na povabilo g. Česnika prisluhnili slovenski pesmi, ki jo je izvajal **Kotulski oktet** pod vodstvom Urške Vezovnik. Za uvod je spregovoril g. **Ciril Valant** iz Pariza, nam predstavil pevce in nam priporočal, naj v melodiji in besedilu petih pesmi začutimo lepoto Slovenije, dušo koroškega človeka in globoke besede slovenskega jezika. Marsikatero oko je bilo orošeno s solzami veselja. Mnogi so dejali, da je bilo lepo, enkratno! Pri zahvali pevcem so ljudje dejali g. Valantu: "Takah srečanj si še želimo! Hočemo, da nam slovenska beseda in melodija utrdita našo zavest, da smo Slovenci!" Na koncu nam je oktet zapel slovensko himno; vsi smo se dvignili in jo zapeli v čast domovini, narodu in Bogu.

Hvala vsem, ki so nam pripravili ta lepi in veseli dan! Zahvaliti se moram gospe Ireni, Poljakinji, poročeni s Slovincem, ki nam je pripravila pravo slovensko kislo zelje z vsem dobrotami v njem.

OZOIR LA FERRIERE (Seine et Marne)

V nedeljo, 13. oktobra, zjutraj je v 63. letu zadet od srčne kapi nenadoma umrl **Mario Brana**. Pokojni je bil doma iz Dutovelj na Primorskem. Skupaj s svojo zaročenko Milko Lavrenčič je prišel konec marca 1957 v Francijo, kjer sta se avgusta istega leta poročila. V zakonu sta se jima rodila hčerka Nevenka in sin Friderik. S pridnim delom sta si v Ozoir la Ferriereju zgradila hišo, kamor so se iz Pariza preselili leta 1972. Pokopan je bil 17. oktobra ob lepi udeležbi rojakov in domačinov. Gospe Milki, hčerki in sinu izrekamo

svoje iskreno sožalje in molimo za pokoj dragega Maria.

PARIZ

Martinovanje

Lep domač običaj martinovanja iz leta v leto ohranjamo tudi Slovenci v Parizu. Praznik mladega vina za nas ni izgovor za pijančevanje, temveč za medsebojno povezanost in pristno veselje.

Letošnje martinovanje je bilo v soboto, 16. novembra. Kar nekaj članov Društva Slovencev v Parizu in drugih je darovalo svoje moči, da bi se vsi dobro počutili: g. predsednik **Ložar** z ženo, g. **Guštin**, zakonca **Šimc**, zakonca **Sutlič**, še posebej pa gospa **Eva**, ki je skuhalo dobro večerjo. Bog naj njim in vsem neimenovanim povrne njihovo ljubezen!

Praznovanje smo v večernih urah začeli s sveto mašo v kapeli Svete Terezije Deteta Jezusa. Po maši smo se preselili v dvorano, kjer je naše število iz ure v uro naraščalo, vse tja do 100. V čast nam je bilo, da sta se nam neuradno pridružila tudi slovenski minister za kulturo g. **Janez Dular** in naš veleposlanik g. **Andrej Capuder**.

Prijateljski stiski rok ob ponovnem srečanju, nekaj kozarčkov vina, dobra hrana, smeh in veselje, poskočna glasba ansambla Pariški Slavček pod vodstvom g. Slaviča in ples do poznih nočnih ur. Tako bi lahko opisali naše pristrčno praznovanje.

Želimo si lahko le to, da bi nas v prihodnje v večjem številu povezala tudi hvaležnost Bogu ob oltarju. On daje trti, da rodi, On nam omogoča vsako veselje in z vidnim in nevidnim darovi bogati naše življenje.

Vabilo

Društvo Slovencev v Parizu vabi vse prijatelje dobre volje na tradicionalno silvestrovanje, ki bo v dvorani slovenskega doma 31. decembra 1996. Silvestrovanje se bo začelo ob 20. uri. V ritmu ansambla Pariški slavčki pod vodstvom g. Slaviča si bomo lahko ogreli noge in srce v plesu starega in v ritmu novega leta, ki ga bomo pričakali ob dobri jedachi in pijači. S seboj prinesite mnogo dobre volje in pripeljite svoje prijatelje in znance v našo skupno veselje. Ob polnoči pa si bomo s toplino srca voščili srečo in veselje.

Ob 19. uri bo zahvalna sv. maša v kapeli Terezije Deteta Jezusa. Pridite v lepem številu!

Na novo leto bo sveta maša ob 17. uri! Pri tisti sveti maši bomo molili za srečno in zdravo novo leto vseh nas.

Vsem rojakom v Franciji želimo veselo novo leto! Naj vas Bog vodi po vseh poteh življenja v letu 1997 v luči, kot si jo vsak želi!

PAS-DE-CALAIS

31. avgusta 1996 sta si v zakonski zvezi obljubila dosmrtno ljubezen in zvestobo **Jean François KOVAČ** in njegova **zaročenka Christelle**.

Jean François je sin slovenskih staršev Franca in Frančiške Kovač iz Croisilles Pas-de-Calaisa. Ko je odšel v službo proti jugu poleg Valence, je tam spoznal svojo bodočo ženo.

Oče, mati in prijatelji so jima čestitali v slovenski narodni noši. Njihovim željam se pridružujemo tudi mi in jima skupaj z domačimi voščimo mnogo srečnih let na skupni

poti. Naj ju spremlja božji blagoslov!

Vaši duhovniki

H R V A Š K A

ZAGREB

Po dolgem času se spet oglašamo iz Zagreba. Na god sv. Štefana, 26. decembra 1995, se je od nas poslovil g. Andrej Urbancl, ki je v Zagrebu štiri leta skrbel za slovenske maše. Upravni odbor Kulturno-prosvetnega društva Slovenski dom se je takrat prvič zavzel za dejavnost duhovne sekcije Anton Martin Slomšek. Zdaj prihajajo v Zagreb vsakih 14 dni maševati duhovniki sosednjih dekanij iz Slovenije: leskovške in videmske. Verniki so se hitro navadili na to spremembo,

zlasti se razvesele takrat, ko duhovnik pride iz njihovega rojstnega kraja. Hvaležni smo vsem duhovnikom, ki so poleg rednega dela prevzeli še skrb za maše v Zagrebu. Junija pa smo šli iz Zagreba k maši v Šentjernej in nato še k sv. Miklavžu na Gorjance. Pri obeh mašah je pel naš zbor pod vodstvom dirigenta prof. Vinka Glasnoviča.

V juniju je pevski zbor sodeloval na tribuni Collegiuma Hergešič s pesmimi na Slomškovo besedilo, ki jih je uglasbil dirigent prof. Vinko Glasnovič. Na tribuni je o liku škofa Antona Martina Slomška kot narodnega buditelja govoril g. Marjan Turnšek iz Maribora.

V septembru smo poromali na Sveto goro pri Gorici in na Miren. Z nami je bil tudi g. Andrej Urbancl. Prvi dan smo se ustavili v Ljubljani. Najprej smo imeli sv. mašo v stolnici, si ogledali semeniško knjižnico, popoldne pa še škofijski zavod sv. Stanislava v Šentvidu. Drugi dan, v

nedeljo, 15. septembra, smo v lepem sončnem dnevu šli na Sveto goro. Pri maši je pel naš zbor. Na Mirenskem gradu smo se srečali s koprskim škofom msgr. Metodom Pirihom, ki mu je zaupana tudi skrb za versko življenje Slovencev po svetu. V spomin na papežev obisk v Sloveniji je vsem romarjem razdelil podobice s podpisom sv. očeta. Žal pa se nekateri člani Slomškove sekcije zaradi bolezni niso mogli udeležiti romanja, med njimi tudi ga. Vera Dugič, ki ima kot takratna tajnica Kulturno-prosvetnega društva Slovenski dom največ zaslug za slovenske maše v Zagrebu.

Božič bomo praznovali na god sv. Štefana, ko pride med nas g. Andrej Urbancl. Na srečanju po maši bomo s petjem slovenskih božičnih pesmi obudili spomin na praznovanje božičnih praznikov v rojstnih krajih v Sloveniji.

M. K.

N E M Č I J A

BERLIN

V Berlinu je odmevala slovenska pesem

V petek, 29. 11. 1996, so v Berlinu na povabilo Župnijskega pastoralnega sveta prispeli pevci Akademsknega mešanega pevskega zbora iz Celja in oktet TEŠ Šoštanj. Kar okrog 50 pevcev smo našteli.

Že takoj popoldne in potem še v soboto smo jih popeljali po mestu in jim pokazali nekaj značilnosti

Srečanje s koprskim škofom msgr. Metodom Pirihom, na Mirenskem gradu

Berlina. Prenočevali so pri dobrih ljudeh, pri slovenskih družinah, ki so jih z veseljem sprejele. Za glavne obroke so poskrbele žene in dekleta v župnijskih prostorih.

Namen njihovega obiska je bil adventno-božični koncert za rojake v Berlinu in s tem začetek priprave na božič.

V soboto ob 18. uri smo se zbrali pri maši, med katero je spovedoval duhovnik iz Slovenije, g. Srečko Reher. Opravljenih je bilo veliko spovedi, podeljenih veliko obhajil in tako smo lepo pripravljene živo sodelovali pri bogoslužju. Po maši se je v cerkvi začel koncert obeh zborov. Pevci so z ubranimi glasovi ogreli srca navdušenih poslušalcev in ustvarili čudovito ozračje. Z eno besedo: navdušili so! AMPZ Celje, pod vodstvom g. Dejana IAKŠIČA, in oktet TEŠ Trbovlje, ki ga vodi g. Mitja Venišnik, sta prepevala adventne, božične, narodne in druge pesmi. Resnično zadovoljni, tako organizatorji kot nastopajoči in poslušalci, smo se po koncertu odpravili v veliko dvorano, kjer smo pripravili družabni večer. Srečanje je bilo nepozabno! Skupaj smo

prepevali in ni bilo pesmi, ki je ne bi na klavirju spremljal g. Mitja Venišnik. Pesem je odmevala pozno v noč. Fantje iz okteta so nas še enkrat presenetili, ko so stopili skupaj in pod imenom PIKA-POKA brez ozvočenja igrali za zabavo in ples. Bilo je nepozabno. Predvsem pa pohvalno, ker se je zbralo toliko mladih. Pesem, glasba in ljubezen do domovine so nas združile, tako da smo se zjutraj s solzami v očeh razšli.

Organizator prireditve je bila družina Pukmeister. Njim in vsem, ki so pomagali, iskrena hvala.

m. m.

Dragi rojaki,

V Murski Soboti smo dobili v denacionalizacijskem postopku vrnjeno stavbo - bivši pljučni oddelek. Stavbo smo že registrirali kot Župnijski zavod. Zdaj jo želimo obnoviti. V obnovljeni stavbi bo župnijski vrtec (60 otrok), prostori za karitas, prostori za mladino, knjižnico, knjigarno, svetovalnico....

Ostanki berlinskega zidu še pričajo...

Predračun za prvo fazo je 417.196 DEM, za drugo pa 336.492 DEM.

V soboški župniji smo že začeli zbirati denar.

Ker sami tega ne bomo zmogli, se obračamo, dragi rojaki, na vas in na vašo DOBROTO in vas prosimo, če bi nam s svojimi darovi pomagali obnavljati ZAVOD. Hvaležni vam bomo za vsak vaš prispevek. Bog plačaj!

SVOJ DAR LAHKO NAKAŽETE:

ERZBISTUM BERLIN

Deutsche Bank AG

BLZ 100 700 00

Kto.-Nr.: 100 18 66 00

Verwendungszweck: Spende Kita Slowenien

Če boste nakazali na zgornji naslov, boste od berlinske nadškofije dobili potrdilo za "Steuerausgleich". Ne pozabite napisati svojega točnega naslova, saj boste potrdilo od škofije dobili kar na vaš naslov.

Lepo vas pozdravlja in se vam zahvaljuje

*Martin Horvat,
soboški župnik.*

Župnik Dori je svoje goste iz Slovenije popeljal do Brandenburških vrat.

V Berlinu živijo veseli ljudje

Slovenci v slovenski župniji v Berlinu se radi srečujejo, in v tem je njihova moč! Zato so tudi letos v dvorani pod cerkvijo sv. Elizabete pripravili veselo martinovanje. Povabili so tudi nekaj Slovencev iz domovine.

Ob 18. uri smo se zbrali pri maši v cerkvi sv. Elizabete. Na oltar je bil položen prekmurski kruh vrtnik (spekla ga je gospa Bara) in dve steklenici vina, belo in rdeče. Župnik Pečovnik se je v nagovoru zahvalil Bogu za vso ljubezen in dobroto, s katero nam daje kruh in vino in druge sadove ter poudaril dobroto in skromnost sv. Martina, ki se je skrtil, ko so ga hoteli imenovati za škofa, pa so ga gosi izdale. Zato je velikokrat upodobljen z gosko.

Po maši se je v dvorani zbralo več kot 300 ljudi - Slovencev, Hrvatov, Nemcev in drugih. V goste so povabili kvintet DORI iz Slovenije, ki je igral narodnozabavno glasbo, za popularno in zabavno glasbo pa je skrbel "hišni" ansambel DRUGA GENERACIJA, katerega člani so vsi sinovi slovenskih staršev in živijo v Berlinu. Za dobro razpoloženje so skrbeli kletarji, kuharji in kuharice, ki so pripravili zelo okusne jedi, med drugim nemški specialiteti KASSELER in EISEIN z zeljem. V slovenskem prevodu ne najdemo prave besede, ki bi označila ti dve jedi. Prva je kuhana svinjska krača na poseben način, druga neke vrste suho meso, oboje pa je bilo zelo okusno.

Pripravili so tudi srečolov z lepimi nagradami: lep, rezljan sodček vina, vikend paket v Šmarjeških toplicah, glasbeni stolp in še veliko manjših nagrad.

Ljudje so bili dobre volje, nasmejani. Veselili so se srečan s starimi znanci in prijatelji in sklepali nova prijateljstva. Župnik Dori je neurtudno hodil od mize do mize, jih pozdravljal, vsem prisrčno stiskal roko in jim želel prijeten večer z željo, da se še večkrat srečajo, bodisi na kakšni prireditvi, v cerkvi ali na cesti.

Opolnoči je župnik krstil vino. Opozoril nas je, da bomo odslej pili vino, zato moramo biti previdni. Kako je z vinom, pa nam govori stara zgodba, ki jo je zapisal Josip Škribar iz Artič.

Ljudje na Kavkazu so po nasvetu mimoidočega popotnika vzgajali žlahtno vino. Ko so posejali grozdne pečke, so jih poškopili in zalili z mešanico krvi jagnjeta, opice, leva in prašiča. Dozorelo grozdje so obrali, stisnili in grozdni sok spravili v sode in čakali, da iz njega ob sv. Martinu postane vino.

Ko so ga poskusili, so ugotovili, da vsebuje štiri lastnosti, ki jih je potegnili iz krvi štirih živali. Je pa tako:

Če piješ vino zmerno, se ti srce ogreje, se smeješ, vesel si, rad zapoješ in skrbiš za dobro razpolože-

nje ljudi okrog sebe. To je učinek krvi nedolžnega jagnjeta.

Če piješ malo več, s svojim obnašanjem razveseljuješ le otroke, odrasli te začudeno gledajo. Tu udari ven kri opice in s svojimi opičjimi neslanostmi presedaš omizju.

Če ti še to ni dovolj, se nalivaš še naprej. Začneš rjoveti. Rjoveti v gostilni, na poti domov, doma. Izziivaš in vpiješ "aufbiks". Včasih pripelješ do pretepa. To je učinek razburkane krvi leva.

Če v pretepu še nisi omagal, zaliješ svojo zmago še z nekaj kozarci. Ni ti mar, rdeče in belo vino. V tebi se stepeta, ti pa padeš. V lužo, pod mizo, smrčiš do nezavesti, kruliš, hočeš vstati, pa se samo postaviš na vse štiri in umazan in blaten obležiš. To je sled krvi prašiča. Pijanec je podoben prašiču v svinjaku.

Vsak pameten človek pije le toliko, da bo v zaužitem vinu začutil le veselo kri nedolžnega jagnjet. Le toliko, kot je zapel Dori: Natoči vinca še točajka, za družbo staro, še en liter in daj kitaro, da nazdravimo, da zapojemo, da se spomnimo in ne pozabimo....

Veselo martinovanje v Frankfurtu

Martinovanje je uspelo. Da so priprave na srečanje potekale tako, kot je treba, je bila odgovorna članica ŽPS Marjanca Muhič. Taka prireditev zahteva veliko skrbi in dela. Toda s pridnimi ljudmi, s sodelavci, ki so vedno pripravljeni poprijeti za delo, še tako zahtevna prireditev uspe. Zato iskrena zahvala prav vsem.

Vsem Slovencem doma in v tujini želim veliko miru, strpnosti, medsebojnega razumevanja, tihe družinske sreče in uspešno novo leto 1997.

m. m.

FRANKFURT

Martinovanje

Leto je hitro naokrog in tako pride z novembrom na vrsto tudi martinovanje in z njim martinovanje. V Frankfurtu ga je pripravila Slovenska župnija, in sicer v soboto, 9. novembra, zvečer v prostorih nemške župnije sv. Bonifacija v Sachsenhausnu. Ob okusni hrani in pijači, vse so pripravili člani župnijskega pastoralnega sveta, je igral ansambel ODMEV iz Rogatca. Ob ne ravno najboljši udeležbi je treba poudariti zadovoljstvo vseh in prijetno ozračje. Zahvala naj velja vsem, ki so za to prijetno martinovanje poskrbeli, od glasbe, hrane in pijače do postrežbe, pospravljanje in čiščenje v zgodnjih jutranjih urah, da so bili najeti prostori v nedeljo pripravljeni za nedeljsko prireditev nemške župnije.

Pevska prireditev

Na god sv. Cecilije, 22. novembra, je v istih prostorih frankfurtske župnije

Komu je žreb namenil martinovo gos?

sv. Bonifacija gostoval Komorni mešani pevski zbor Škofijske klasične gimnazije iz Ljubljane, ob njem pa še instrumentalisti v različnih zasedbah. Ti mladi pevci s svojimi voditelji so pripravili res enkratno pevski večer, poln mladostnega navdušenja in veselja. Pokazali in dokazali pa so tudi, kaj se da z rednim delom, požrtvovalnostjo in navdušenjem ter ljubeznijo do glasbe v kratkem času narediti. Žal pa si ga mnogi niso vzeli, da bi prišli vsaj na koncert. Če je bila udeležba bolj pičla, je bilo pa navdušenje vseh, ki so prišli - tudi nekaj domačinov iz nemške župnije sv. Bonifacija - zvrhano. "Škoda, da je bil koncert tako kratek," so bile besede skoraj vseh. V imenu župnije in vseh poslušalcev naj bo izrečena iskrena zahvala vsem pevcem in njihovim spremljevalcem, vsem, ki so pripravili prostor in poskrbeli za preprosto pogostitev gostov iz Ljubljane, še zlasti pa vsem, ki so pevce in njihove profesorje prenočili ter jim doma tudi postregli. Vedro razpoloženje v sobotnem jutranjem mrazu vseh, gostov in gostiteljev, pa dokazuje, da smo bili vsi

zadovoljni in veseli take prireditve, zato velja ponoviti željo: "Ob prvi priložnosti spet pridite med nas."

Miklavževanje

December je zelo naporen mesec zaradi vrste praznovanj in srečanj pred božičnimi prazniki. Tudi za Miklavža je naporen, zato se je že 1. decembra ustavil v frankfurtski slovenski župniji, kjer je po maši nagovoril in obdaroval vse otroke, majhne in tudi malo večje. Nebeški dobrotnik pa se je letos odločil obdarovati vse, že odrasle in starejše otroke, torej vse, ki so bili tisti večer v cerkvi Marijinega srca. Ta pozornost nebeškega dobrotnika pa hoče biti spodbuda vsem nam, božjim otrokom, da bomo tudi mi pozorni do vseh.

rem

INGOLSTADT

V soboto 2. novembra, sem se s kolegom Janezom vozil od Cankove mimo Sv. Jurja na Goričko. Jesensko sonce je zlatilo Rdeči breg in druge goričke hribe. Tistega dopoldanskega dne smo se zbrali v Kuzmi, v lepi cerkvi sv. Kozme in Damijana iz 19. stoletja, ki je prenovljena po načrtih arhitektke Majde Neržima, izredno lepo pa jo je poslikal eden največjih sodobnih slovenskih slikarjev Lojze Perko. Naša rojaka **Erika in Bojan Felkler** iz Ingolstadta sta namreč prinesla v domači župniji h krstu svojega **sina Nika**. Ob somaševanju treh duhovnikov, Rudija Ficka, Janeza Modica in Stanka Gajška se je poleg sorodnikov zbralo lepo število vernikov, ki so z zbrano molitvijo in s petjem poudarili pomemben dogodek v mladi Felkerjevi družini, saj je njihov sin Niko postal

Starši in botri, da bo vaš otrok varno hodil kot otrok luči...

kristjan in član Cerkve, občestva kristjanov. Niko je na trenutke sodeloval pri svojem krstu s krepkim glasom.

Ko smo po maši prihajali iz cerkve, je še sonce z neba poslalo malemu kristjanu svoj topli pozdrav. Po lepi slovenski navadi se je praznovanje nadaljevalo z gostijo; kot to opeva koroška narodna pesem: "Naj bo fantič al' deklina, botri grejo nan pol'č vina", smo se zbrali h krstikam.

Mladi družini čestitamo ob veselem dogodku in Niku želimo, da bi zdrav odraščal v toplem zavetju svoje družine.

Stanko Gajšek

MÜNCHEN

Na božične praznike smo se pripravili z duhovno obnovo, ki jo je vodil jezuitski pater **dr. Jože Pucelj** iz Ljubljane.

Na petkov večer pred prvim adventom smo se zbrali v župnijski kapeli. Po maši smo zmolili rožni venec nekoliko drugače kot običajno - v obliki razmišljanja. Duhovno bogastvo rožnovenske molitve nam ob zgolj mehničnem ponavljanju besed lahko zbledi. P. Jože pa nam je s

svojimi življenjskimi mislimi odstrl duhovne globine, ki se skrivajo v tej tako ljudski molitvi.

Naslednji dan, v soboto, smo se v večjem številu zbrali v našem župnišču. Dopoldne smo namenili temi, ki je več en izziv za vsakega kristjana - vera in življenje. P. Pucelj, ki je po izobrazbi doktor moralne teologije, deluje pa kot ljudski misionar, zelo dobro pozna življenje, še posebej težave, ki peste naš čas: nasilje, brezcilnost, razdrte družine, samomori, moralna otopelost. Mladina nima orientacije, ker ji primanjkuje svetlih zgledov, s katerimi bi se lahko poistili. Vendar p. Jože ni samo temeljito predstavil dušne stiske in razpotja naše dobe, ampak nam je v odgovorih na naša vprašanja pojasnjeval, kako naj se upremo toku časa in duhovno poglobimo svoje krščanstvo. Velik pomen je pripisal molitvi. Kako naj kljubujemo življenjskim preizkušnjam, če nismo trdno povezani z Bogom?

Popoldanski del smo namenili zakramentu sprave. Kako naj bom spravljen z ljudmi, če nisem spravljen z Bogom? Duhovni voditelj nas je popeljal v obnebjje desetih zapovedi, ki so nekakšno zrcalo naše-

mu življenju in nam kažejo smer, po kateri moramo uravnavati svoj vsakdanjik. Ustavili smo se tudi ob naših medčloveških odnosih in poudarili pomen medsebojnega pogovora. P. Jože nam je čisto po domače razložil nekaj osnovnih pravil, ki jih moramo pri vsakem pogovoru upoštevati. Duhovno bogat dan smo zaključili z mašo. P. Pucelj pa je bil na razpolago tudi za osebni pogovor. Med nami je ostal še na prvo adventno nedeljo in nas s svojim nagovorom uglasil na božični čas.

OBERHAUSEN

Začetek novembra je bil zaznamovan z veselim spominom na vse odrešene, ki so prejeli večno plačilo pri Očetu v nebesih. Vsi sveti so nam vlili novo upanje, da naši dnevi niso brez pomena. Prav nasprotno, ravno s temi vsakdanjimi stvarmi smo neposredno povezani z našo večnostjo. Danes delamo za svoje večno veselje. To nam je oznanjal spomin na vse, ki so to veselje že dosegli.

Ob koncu meseca pa so naš vsakdanjik obogatili **dijaki Škofijske klasične gimnazije** iz Šentvida pri Ljubljani. Naši gostje so prišli k nam iz Frankfurta, kjer so v petek zvečer pripravili tamkajšnjim Slovencem lep kulturni večer. Z g. diakonom sva jih v soboto dopoldne ob pol enajstih pričakala na avtocestnem postajališču tik pred Aachnom. Avtobus je pripeljal povsem v skladu z najinim predvidevanjem. Aachen smo si ogledovali v precej neprijetnem vremenu, saj je pihal mrzel veter in nosil posiljeni dež v naše obraze. Mestno jedro smo kljub temu videli, ogreli pa smo se v zakladnici, ki najbolj nazorno pred-

stavlja slavne čase aachenske zgodovine okrog dobe Karla Velikega in poznejše zgodovine. Nazadnje smo si privoščili še stolnico z njenimi tremi gradbenimi stili in aachenskimi 'svetinjami'. Ob teh zgodovinskih znamenjih 'združene Evrope' smo se soočili z načinom mišljenja, čutenja in vrednotenja v srednjem veku, ki se dokaj razhaja z našim racionalističnim pristopom do vrednot.

Mladi so bili preveč premraženi, da bi si lahko po dolgem potovanju privoščili še kakšno posebno razpravo za prefinjene razlike v mišljenjskih strukturah nekdanje in naše evropske sedanosti. O tem bodo morda globlje razmišljali pozneje v tistem času, ko se bodo lahko nepristransko srečali z zgodovinskimi kulturno-duhovnimi izkušnjami.

Naslednji dan je dijaška skupina z zelo lepim petjem obogatila naše bogoslužje v Essnu. Po maši je bil kratek pozdravni nagovor našim gostom. Bolj obširno in navdušeno pa jim je spregovoril svetovalec na

slovenskem veleposlaništvu v Bonnu g. vitez Jožef Cirej. Sledil je koncert, v katerem so dijaki pod taktirko prof. Močnika pokazali presenetljivo visoko kvaliteto zborovskega petja. Raznolik program je obsegal še vložke komorne glasbe, harmonike in narodnozabavnih melodij.

Hvala Bogu, da so naši farani razumeli vabilo in prišli k temu mašnemu in pomašnemu srečanju v zares velikem številu. Ko po 14 dneh pišem, moram priznati, da mi v tem času nihče ni potožil, da mu je žal časa, ki si ga je vzel za srečanje s temi mladimi ljudmi.

Na župnijski ravni pa smo posebej hvaležni vsem, ki so naše obiskovalce prenočili na svojih domovih. To je prav gotovo povezano z nekaj požrtvovalnosti in potrpežljivosti, vendar se je pokazalo, da je to vredno storiti. Mladim gimnazijcem pa želimo še naprej uspešno napredovanje v navdušenju za vse dobro in lepo.

Vodstvu Škofijske klasične gimnazije se zahvaljujemo za lep prispevek

kulturnega povezovanja domovine z nami na tujem.

pi

STUTT GART

Pastoralni obisk z geslom "Potrjeni v veri" in zahvala socialni delavki

V petek, 15. novembra, je prišel med nas na pastoralni obisk ljubljanski pomožni škof, msgr. Alojz URAN, predsednik krovne komisije, ki rešuje vprašanja glede odnosov med Cerkvijo in državo v Sloveniji (s cerkvene strani je bil tudi predsednik odbora za pripravo papeževega obiska v Sloveniji).

Istočasno je prišel med nas še mešani pevski zbor UPANJE iz župnije Kranj-Šmartin. Že zvečer ob prihodu pevcev in škofa je bilo zelo prijetno srečanje z mladimi iz Stuttgarta.

V soboto dopoldne so pevci obiskali Trubarjev grob v Derendingenu in si ogledali univerzitetno mesto Tübingen. Absolvent medicine g. Simon Novak jih je popeljal po starem mestu in jim razkazal znamenitosti ter razložil sistem študija v Nemčiji. Kako živijo študentje tukaj pa so se mladi prepričali, ko so bili na kosilu v študentski menzi.

Gospodična Geroza Arko je mlade pevce popeljala še po starem delu Stuttgarta. Dan se je že nagnil k večeru, ko so se odpeljali na martinovanje društva "Mura" v Bönnigheim. Tam so s pesmijo in z družabnostjo na plesišču navdušili navzoče goste, med katerimi je bilo tudi precej Nemcev.

Komorni mešani pevski zbor Škofijske klasične gimnazije iz Ljubljane

Škof se je v soboto srečal z otroki in starši ter z župnijskim pastoralnim svetom in sodelavci. Priprava na naslednjo birmo, ta bo 12. oktobra 1997, se že začena. V tem času imata pomembno vlogo družina in župnija. Za posredovanje dveh pomembnih vrednot mladim - materinega jezika in zaklada vere - je treba vložiti veliko napora doma in v župniji.

V nedeljo, 17. novembra, dopoldne je g. škof maševal v Aalenu. Pri maši so bili navzočo domači župnik, druga predsednica župnijskega sveta ter novinarka krajevnega časnika, ki je javnost seznanila s tem dogodkom. Po lepem bogoslužju smo imeli skupno kosilo, ki sta ga pripravila gospa Jožica Fekonja in g. Martin Keber.

Mladi pevci so dopoldne sodelovali pri nemški maši v župniji sv. Konrada v Stuttgartu, popoldne pa je bilo v isti cerkvi naše glavno bogoslužje.

Prepeval je mešani pevski zbor UPANJE. Med krajšim koncertom po maši smo se zahvalili gospe Doroteji Oblak, ki je več kot 20 let delala v

naši župniji kot socialna delavka, sodelavka pri različnih prireditvah, v župnijski pisarni in je zdaj stopila v pokoj. Zahvali se je pridružila tudi nemška župnija sv. Konrada in Domači zvon. Ta dan smo obhajali tudi dan praznovanj in jubilejev. V cerkvi in dvorani je bilo več "Abrahamov" in slavljencev, ki so poskrbeli tudi za bogato obložene mize.

Drugi del večera v dvorani smo poslušali prepevanje zbora Upanje, Domačega zvona iz Stuttgarta, škofa Urana in vseh navzočih. Razpoloženje in doživetje bo gotovo mnogim ostalo nepozabno.

Škofov obisk pod geslom "Potrjeni v veri" je bil mogočen odmev letošnjega papeževega obiska v domovini in začetek priprave na jubilejno leto 2000.

Eno pomembnih sporočil pastirja Cerkve je potreba po vrnitvi k izviru krščanstva. K starodavnemu pravilu "MOLI in DELAJ", ki pa ga je človek spreminjal naprej v DELAJ in MOLI, do sodobnega gesla DELAJ, DELAJ - molitev je "nekoristna"! Vendar vidimo, da je prav zdaj

postalo delo za mnoge največje breme, da ni pravega blagoslova, za nekatere pa je delo nedosegljiva vrednota.

Tudi Slovenci v Stuttgartu stopamo "Z VERO, UPANJEM in LJUBEZNIJO V TRETJE TISOČLETJE".

N I Z O Z E M S K A

Dobrodelna akcija na Nizozemskem

Slovensko izseljensko skupnost, ki živi v deželi Limburg na južnem delu Nizozemske, dobro poznamo. Med njimi delujeta dve zelo znani kulturni skupini: pevski zbor ZVON in Slovenska folklorna skupina Nizozemska.

V četrtek, 21. 11., sta obe skupini za duševno in telesno prizadete ljudi, ki prebivajo v domu Werterhof (Geleen), zapeli venček slovenskih narodnih in zaplesali nekaj slovenskih plesov. Med kulturnim programom in po njem so jih pogostili še s slovenskimi specialitetami. Slovenci v tem kraju to lepo pobudo že dolgo ohranjajo kot pomemben dogodek, saj z njo hkrati Nizozemcem prikažejo slovensko kulturo.

Pevci zbora Slomšek praznovali god sv. Cecilije v Maasmechelenu

Kot vsako leto so tudi letos člani pevskega zbora Slomšek, sodelavci društva in odborniki v soboto, 23. 11., praznovali cecilijanko. S tem se skuša društvo Slomšek zahvaliti vsem, ki se redno trudijo za sloven-

Jasna in klena beseda pastirja nas je potrdila v veri!

sko stvar v tem delu Belgije, in to na rednih vajah in napornih nastopih. Tokrat so prišli skupaj in se brez napornih vaj pri večerji sproščeno poveselili. V pogovoru in prijetnem ozračju so se pevci zadržali v dvorani do zgodnjih jutranjih uric.

Polde Cverle

Š V E D S K A

Razmišljanje

Ko boste brali to poročilo s Švedske, se bo leto že prevesilo v novo leto 1997. Nič več se žal ne bo povrnilo. Ničesar več se ne da popraviti ali nadoknaditi. Toda naš Gospod je usmiljen in milostljiv, je dobri in skrbni Oče, ki želi, da se vrnemo s svojih krivih poti nazaj v Njegovo ljubezen. Na god svete Barbare sem se pogovarjal z neko nemško družino. Zakonca Lübberig skušata živeti v nemški prestolnici zares pravo krščansko življenje. Njunjo ljubezen je Bog nagradil že z

Krst Bianca-Renée Habjanič v Malmöju

dvema otrokoma. Oče služi vsej družini vsakdanji kruh, mama pa doma skrbi zanj in za otroka. Vesela je, da sme tako izpolnjevati svoje krščanske in druge dolžnosti. Z možem sta se dogovorila, da jima denar ne bo vse, ampak so na prvo mesto v zakonu in družinskem življenju postavili Boga. Srečni so in otroško veseli, ker čutijo Boga nenehno prisotnega v svojem življenju, posebej kadar pridejo preizkušnje, bolezn, skrbi zaradi otrok itd. Eden izmed zakoncev je zaupal,

da je težko biti kristjan, posebej v tem zahodnem svetu, kjer je vse zmaterializirano in naravnano proti krščanstvu in Bogu. Toda veseli so, ker jih Bog čudovito spremlja na njihovi skupni poti. Duhovniki in Cerkev ne smejo biti v strahu, ker mnogi ljudje verujejo v svojega Boga, ker se izgublajo v raznih indijskih filozofijah in verstvih ali pa v New ageu. Vse to je le začasno. Ljudje vendar iščejo srečo, ki bi bila trajna. Cerkev mora nenehno prositi za razsvetljenja Svetega Duha najprej zase, da bo znala tem ljudem, ki sicer iščejo svojega boga, priti naproti, obenem pa nenehno prositi za pravo spoznanje vseh, ki so zašli. Pomemben delež pri človeških stiskah in zapuščenosti ter pri vseh teh začasnih blodnjah ima tudi Cerkev. Ljudje so danes čedalje bolj osamljeni, zapuščeni. In kdo naj jim pride naproti, če ne prav Cerkev. Župnijsko občestvo mora videti takšne ljudi in jim priti naproti. Vse to pa je že del nove evangelizacije razkristjanjene Evrope. K temu tako pomembnemu delu nas kliče tudi papež Janez Pavel II. Verni Slovenke in Slovenci doma in po svetu, pov-

Po krstu Rebecke Keršič v Göteborgu

sod, kjer živimo, se povežimo z vsemi ljudmi dobre volje za lepšo in svetlejšo prihodnost. Ta pa je lahko samo z Bogom in nebeško Materjo Marijo.

Krstno slavlje

Na praznik povišanja sv. križa je bila v župnijski cerkvi Kristusa Kralja v **Göteborgu** sprejeta med Božje otroke in med člane tega občestva **Rebecka Daniella Therese Keršič**. Kar lepo število Rebekinih sorodnikov se je zbralo v cerkvi in dejavno sodelovalo pri tem velikem dogodku za Kristusovo Cerkev, za gšteborgsko župnijsko občestvo in za tamkajšnjo slovensko skupnost.

Na vernih duš dan (po švedskem koledarju) in istočasno na zahvalno nedeljo (po slovenskem koledarju) pa je bila v župniji Našega Odrešenika v **Malmöju** zaznamovana s sv. krstom **Bianca-Renée Habjanič**. Pri slavlju sv. krsta je bilo zbranih veliko ljudi, saj je bila istočasno v tem kraju slovenska sv. maša. Sodelovanje celotnega oltarnega občestva je bilo posebej prišlo do izraza, ko so vsi navzoči skupaj s starši in sorodniki ter botri obnavljali krstne obljube.

Slovenski dušni pastir vošči obema družinama veliko Božjega blagoslova in uspeha pri krščanski vzgoji in pri posredovanju narodnih vrednot in tiste identitete, ki bo pomagala ohraniti v njihovih otrocih pripadnost Kristusovi Cerkvi, izpovedovanje vere v materinem jeziku in pripadnost slovenskemu narodu. Dragi starši, naj bo z vami pri vašem odgovornem delu in poslanstvu dobri Bog in Mati Marija.

Vaš Zvone Podvinski

Š V I C A

SOLOTHURNSKO OBMOČJE

Martinovanje

Leto se je spet pomaknilo h kraju, prišla je jesen, v kateri narava po Božji dobroti in ob človekovem delu postreže s številnimi darovi. Zato je po cerkvenem koledarju prva nedelja v novembru zahvalna nedelja. Med pridelanimi darovi je visokega čislanja deležno zlasti grozdje in iz njega pridobljeno vino. To potrjujejo tudi številna martinovanja v prvi polovici novembra.

V ZUCHWILU pri Solothurnu smo na soboto, 9. novembra, priredili že 22. martinovanje (v Zuchwilu sicer šele četrtrič in tudi že na četrtem kraju - za Luterbachom, Solothur-

nom in Biberistom). Lepo pripravljena Scintillina dvorana je sprejela skupaj z nastopajočimi in sodelujočimi dobrih 300 ljudi.

Ob 20. uri se je oglasil ansambel MARIBORSKI KVINTET, ki je z živahnimi melodijami tja do 3. ure zjutraj vabil goste na plesišče. Vmes je svoje pridajal še humorist KORL. V uvodni program je bil vključen tudi plesni nastop folklorne skupine ENCIJAN, ki je v letu 1996 obhajala 10-letnico obstoja. Med prvim in drugim delom nastopa so člani omenjene skupine prejeli darila.

K razgibanosti martinovanskega večera je pripomogel še bogat srečolov. Pri njem je seveda srečna zvezda enim bolj, drugim manj svetlo sijala. Taka je pač lastnost in usoda lova na srečo.

Godci bi še igrali, ljudje bi še plesali, a urin kazalec je vztrajno zahteval konec veselice in začetek pospravljanja dvorane. In avtomobili so odbrneli v tiho noč...

Jan

Sv. Miklavž je obdaroval naše najmlajše.

OZNANILA**NEMČIJA****MÜNCHEN - Svete maše:**

Sveti Duh, vsako nedeljo ob 16.30

- Liebigstr. 10, 1. 1. ob 18.00 (zap. praznik - novo leto)

3. 1. ob 18.00 (prvi petek)

6. 1. ob 18.00 (zap. praznik - Gosp. razgl.)

- šola: 11., 18., 25. 1. in 1., 15., 22. 2.

WALDKRAIBURG - 4., 18. 1. ter 1., 15. 2. ob 18.00

ROSENHEIM - 12., 26. 1. ter 9., 23. 2. ob 11.15

FREILASSING - 12. 1. in 9. 2. ob 16.00

STUTT GART: Svete maše januarja in februarja:

STUTT GART - Sv. Konrad: 1., 5., 12. in 19. jan.

ter 2., 9. in 16. feb. ob 16.30.

BÖBLINGEN: Sv. Bonifacij: 6. jan. /Trije Kralji/ in 2. feb. ob 10.00.

SCHW. GMÜND: Sv. Jožef: 12. jan. in 8. feb. ob 9.30.

SCHORNDORF: Sv. Martin: 19. jan. in 16. feb. ob 8.45.

AALEN: Sv. Avguštin: 19. jan. in 16. feb. ob 11.00

HN-BÖCKINGEN: Sv. Kilian: SOBOTA, 25. jan. in 22. feb. ob 17.00.

OBERSTENFELD: Srce Jezusovo: 26. jan. in 23. feb. ob 9.00. Gehrstr.

ESSLINGEN: Sv. Elizabeta: 26. jan. in 23. feb. ob 17. uri!

Sobotna šola:

STUTT GART: 18. in 25. jan. ter 1. in 22. feb. od 15.00 do 17.00.

BÖBLINGEN: 6. jan. in 2. feb. ob 9. uri.

Srečanja za mlade:

10. in 24. jan. ob 18. uri.

Slovenski dom:

Župnijska pisarna je gotovo odprta: torek od 9.00 do 12.00, petek od 9.00 do 12.00 in od 16.00 do 19.00. Tel.: 0711/23 28 91 ali 0171/34 776 35.

Karitas - Slovenska socialna služba: Naslednika-ce naše socialne delavke, gospa Doroteje Oblak še ni, zato skušamo pomagati, kolikor je pač mogoče.

**GENERALNI KONZULAT
REPUBLIKE SLOVENIJE V
MÜNCHNU****Konzularni dnevi za leto 1997****1. Stuttgart**

Sophienstraße 25/II. (v prostorih firme BPM, Stuttgart) Tel. (0711) 640 10 31/32

Sprejem strank: 9.00 - 12.30 in 13.00 - 16.00

9. januar	3. julij
16. januar	10. julij
23. januar	17. julij
6. februar	24. julij
13. februar	4. september
20. februar	18. september
6. marec	25. september
13. marec	2. oktober
26. marec*	9. oktober
10. april	23. oktober
17. april	6. november
24. april	13. november
6. maj**	27. november
15. maj	4. december
22. maj	11. december
5. junij	18. december
12. junij	
26. junij	

* zaradi velikonočnih praznikov in počitnic izjemoma v sredo

** zaradi praznika na 8. maj izjemoma v torek

2. Nürnberg

Diebacher Straße 11 (v prostorih Slovenskega kulturnega in športnega društva Simon Jenko)

Tel. 0911/65 16 41

Sprejem strank: 17.00 - 19.00

14. januar	1. julij
4. februar	16. september
4. marec	7. oktober
8. april	4. november
13. maj	2. december
3. junij	

Lojze Kozar: Materina ruta

Vidim, kako usihaš. Vsak dan te je manj. Vsak dan si drobnejša. Sediš pri polni mizi, pa nosiš prazno žlico v usta. Kam te bo to pripeljalo, Lizika, na kaj te bo to spravilo? Shirala boš, preden poteče deset. Spametuj se, saj vidiš, da ni mogoče ničesar spremeniti."

"Je mogoče. Vrnite Mišku njivo. To je edino, kar ima."

"Njivo smo plačali, to vendar veš. In Miška nikoli več ne bo nazaj. Vojaki se redko vračajo. Kaj bi se tudi vračali? Sedem let ni kar tako. Človek se odvadi dela in raje v mestu postopa, kakor da bi imel žuljave dlani.

In zate in zanj je bolje, da se ne vrne. ne iz pohlepa, Lizika, ne! Samo iz tega razloga je bila prodana njegova njiva."

"Tako je postala krivica samo še večja. Toda Miška se bo vrnil. To zagotovo vem. Pa se nič ne bojte. Mene ne bo več našel, to prav dobro vem."

"Ne izzivaj hudega, Lizika, ne izzivaj hudega! Še enkrat te prosim, odpusti in bodi dobra, dobra žena mojemu sinu."

Nato se je starec obrnil k steni in od joka se mu je vse telo tako treslo, da je postelja škripala pod njim. Lizika ni jokala. Kakor brez misli, brez srca in duše je tiho odšla iz sobe. Tudi ni jokala, ko so starega čez nekaj dni pokopali in ga je vsa vas spremljala na zadnji poti in so mu odpeli vse žalostinke od prve do zadnje kitice, saj mora imeti župan lepši pogreb kakor navadni ljudje.

Lizika pa je bila od dne do dne bolj vitka. Koža na obrazu je postala nenavadno prosojna in čista. Na licih so ji cvetele rdeče rože. Oči so postajale vedno globlje in večje. Čez nekaj let je bila samo še kost in koža, in vsak, kdor jo je videl, se je čudil, kako je mogoče, da sploh še živi.

Ko je pa potekalo sedmo leto Miškove odsotnosti, je legla in več ni vstala. Sredi maja, ko se je svet ves pomladil, je tiho ugasnila. Pred smrtjo si je dala posteljo tako obrniti, da je z visokega vzglavja videla skozi okno na cesto. In njen pogled je bil odslej ves čas uprt tja na konec poti, kjer je cesta napravila ovinek in se skrila med drevjem. Kakor da nekoga pričakuje in napeto prisluškuje njegovim korakom.

"Je mogoče. Vrnite Mišku njivo. To je edino, kar ima."

Tisto jutro, preden je umrla, je nenadoma začela nekaj iskati okrog sebe. Ko so jo spraševali, je dahnila, naj pokličejo duhovnika. Bil je pri njej pred dvema tednoma, toda nenadoma se ni mogla spomniti, če je pri spovedi povedala, kako je kleče prisegla Mišku, da ga bo vzela za moža. Vedela je, da je prisego že davno omenila pri spovedi, toda zdaj ji je bilo brezmejno važno, da prav to pove, da je prisegla kleče.

Po spovedi se je umirila in njen pogled je dobil dober in blag sijaj. Ko se je mož ves skrušen prestopal ob postelji, je celo prijela njegovo roko v svojo in šepetaje rekla:

"Ne zameri, Karol, da je bilo tako med nama. Nisva spadala skupaj. Po moji smrti si poišči drugo in bodi srečen. Zbogom."

Na nobeno vprašanje ni več odgovorila in nikogar več ni pogledala. Zrla je nekam vase in na njenem obrazu se je po dolgih letih znova pojavil rahel smehljaj.

Čez dva dni so jo pokopali na farnem pokopališču na Gorenjem Seniku. Ko so se ljudje razšli in je grobar še nekajkrat udaril z motiko ob lopato in ju spravil v mrtvašnico, se je še sam napotil proti domu.

Ko je stopil na cesto in se je skušal osvoboditi blatnih kep, ki so visele na dlakah njegovih bosih nog, je prišel mimo človek na videz srednjih let. Ustavil se je ob grobarju in ga vprašal:

“In kdo je podtaknil ogenj?”

“Koga ste pokopali?”

“A mi? Koga smo pokopali? Neko žensko. Mlado žensko.”

“Tukaj iz vasi? Iz Gorenjega Senika?”

“A iz Gorenjega Senika? Ne, kaj pa še. Iz Martinja. Županovo. Županovo ženo!”

“Zakaj pa je umrla? Mislim, kaj ji je bilo?”

“A bilo? Kaj ji je bilo? Kdo pa ve! Umrla je pač. Mnogo ljudi umre.”

“Neko bolezen je pač morala imeti.”

“Seveda je morala imeti. Kar tako nihče ne umrje. Pravi jo, da je shirala, ker ni bila srečna.”

“Kako pa ji je bilo ime?”

“A ime. Kako ji je bilo ime? Kaj pa jaz vem! Županova je bila in tako so ji rekli. Menda je bila Lina ali Liza, lahko pa, da je bila Mojca. Ne vem.”

Popotnik ni rekel nič več in je nadaljeval svojo pot. V Martinju se je ustavil pri nekem kmetu, ki ga je najprej začudeno gledal, potem pa ga je udaril po rami in zaklical:

“Miška, kaj pa je tebe prineslo? Si prišel na dopust?”

“Na kakšen dopust neki! Odslužil sem in zdaj grem domov.”

“Domov greš, seveda, kam pa drugam.”

Kmet je naenkrat postal napet in neroden. Vsa veselost, s katero je prej Miška pozdravil, je splahnela.

“Razumljivo, da greš domov, samo...”

“Kaj samo?”

“Veš, pozno je. Lahko za danes ostaneš tudi pri nas.”

“Čemu, stric? V svoji bajti se bom bolje naspal.”

“Seveda, seveda. Gotovo. Toda to je, Miška, da... Veš, kar težko mi je, da ti moram prav jaz to povedati in takoj v prvi sapi, ko sem te komaj srečal po toliko letih. Koliko let te ni bilo, Miška?”

“Ne izmikajte se, stric! Kar morate povedati, povejte! Se je kaj zgodilo?”

“Da, Miška. Tvoje bajte ni več. Kaj nič ne veš? Nimaš več doma. Bajta ti je že davno pogorela in tam je zdaj samo veliko grmovja.

Najprej se je zdelo, kakor da Miška ni prav razumel. Vprašujoče je gledal kmeta in čakal, da bo še kaj povedal. Potem pa je zaneslo nekam naprej, da se je moral prestopiti, drugače bi padel.

Precej časa je trajalo, da se je znašel, nekaj težko požrl, nato pa šepetaje vprašal:

“In kdo je podtaknil ogenj?”

“Kdo pa to ve? Morda je kakšen potepuh spal v njej in pozabil ugasniti trsko. Morda je kdo zažgal iz gole objestnosti. Morda pa namenoma, kdo naj to ve. Saj tudi nihče ni raziskoval ali iskal krivca.”

Miška je povесil glavo: “In kam naj zdaj grem?”

“Nikamor ne hodi, Miška. Ostani pri nas nekaj dni. Potem boš pa že videl, kako bi bilo najbolje.”

Miška je stal na mestu, njegovo telo pa se je zibalo naprej in nazaj. V njem je divjal vihar strašne negotovosti: kaj je z Lizo. Če ga ona čaka, je tako bajta pravi nič. Toda koga so danes pokopali? Že ves čas od Senika sem ga trga dvom, da mu je srce do kraja izmučeno in ga teži v prsih kot trda krvava kepa. Mora iz te strašne negotovosti, mora za vsako ceno. Kot da pričakuje smrtno obsodbo, vpraša kmeta:

“Koga so danes pokopali?”

Kmet ni vedel, kako bi povedal, da bi bilo manj boleče, saj je videl v Miškovih očeh, kako se v njem borita upanje in strah.

“Tako je, Miška. Prav, da vprašaš. Z izmikanjem ne pridemo nikamor. Resnici smo prisiljeni pogledati v obraz, pa če je še tako boleča. Veš, Miška, morda pa je Bog tako še najbolj prav sklenil. Pokopali smo jo, Lizo. Poročila se je, ker se je morala, to vsi v vasi dobro vedo. Pozabiti te pa ni mogla. Zato je morala oditi, preden si ti prišel.

In glej, čudno, prav danes, kakor da je odhod odlašala, prav danes ti je šla naproti.”

Miška se je obrnil proč, kajti lomila ga je bolečina kakor vihar, dokler ni izbruhnil v krčevit stok.

“Ohranil nanjo lep spomin, Miška! Tudi to je mnogo vredno. Pojdi v hišo, da boš večerjal z nami. In ostani pri nas, dokler hočeš. Saj veš, da smo te pri nas vedno radi imeli.”

“Zdaj ne morem. Tu pustim svoj kovček. Pridem pa pozneje.”

“Pridi, Miška, pri nas si kakor doma.”

Miška je šel poiskat mesto, kjer je stala njegova koč. Našel je med grmovjem kraj, kjer sta z Liziko klečala tisti večer, preden je udaril zvon, in si prisegla zvestobo. Pokleknil je tja in se dolgo pogovarjal z Liziko. Povedal ji je vse, kar je najmilejšega in najlepšega zmoglo njegovo srce in njegova pamet.

“In jaz sem ti prinesel poročni prstan in poročni venec. Ti pa si odšla, ne da bi ti prstan kdaj krasil prst, ne da bi ti mogel položiti venec na tvoje lepe lase. Odšla si, ne da bi mi rekla zbogom! Kaj je zdaj vredno moje življenje? Kje je zdaj moja sreča in moje upanje? Toliko let sem mislil na ta dan, ko se bom vrnil. Toliko let dan za dnem, noč za nočjo sem sanjal o tebi, ti pa si bila žena drugega. Zakaj si mi to storila? Zakaj me nisi čakala? Lizika!”

“Koga so danes pokopali?”

Miška je počasi vse zvedel, kako je bilo z Liziko. Skušal je bolečino pregnati, pa se ni dalo, čeprav je včasih cele dneve taval po gozdu.

Potem si je na tistem kraju, kjer je stala prva, postavil novo bajto. Toda ta je bila bolj brlog kot človeško bivališče.

Zemljišče, kjer je gradil, pravzaprav ni bilo njegovo, saj ga je župan kupil z njivo vred. Toda nihče mu tega ni upal povedati, tudi župan ne. Vedel je, da je obračun med njima neizbežen, če Miška ostane v vasi, toda ni imel moči in prilike, da bi se ga odkrižal.

Čeprav se ga je župan izogibal, je nekaj mesecev potem, ko se je Miška preselil v bajto, vendarle tako nanoslo, da sta si stala iz oči v oči.

Miška je gledal župana hladno in z zaničevanjem.

“Se še nisi obesil, Judež izdajalski? Čakaš, da ti spletem vrv in pokažem vejo?”

“Nisem ti nameraval hudega. Samo muko sem ti hotel skrajšati. Saj ti to dobro veš.”

“Vem in ti tvoje dobrote ne bom pozabil. Še manj pa ti bom pozabil, da si njo spravil na oni svet.”

“Nisem kriv, da je zbolela. Jetika nikomur ne prizanaša. Če se je naleze, je po njem. Prej ali slej. Proti temu nihče nič ne more.”

“Ti nisi nikoli ničesar kriv. Njivo si menda kar podedoval po meni, ali kako je prišla naenkrat v tvojo last?”

“Vse se je izvršilo po zakonu. Njivo smo plačali. Če pa misliš, da kaj ni prav, se pa pritoži.”

“Se tudi bom. Toda šele po smrti. Gospodu Bogu. Tu bi se zaman pritoževal. Poznam svet in vem, da sloni na krivici in mu vladajo krivičneži, ker se pravični boje odgovornosti. Misliš, da bi ti bil župan, če bi bil pravičen? Županstvo je v vašem rodu, odkar ljudje pomnijo, zato tudi krivica.

“Se še nisi obesil, Judež izdajalski? Čakaš, da ti spletem vrv in pokažem vejo?”

Tudi jaz si bom pravico krojil sam in ti svetujem, da se ti v to ne mešaš. Miru ne boš imel, to ti povem. Toda ne skušaj mi karkoli hoditi na pot.

Zdaj pa pojdi, ker mi je slabo, če duham zrak, ki se je dotaknil tvoje izdajalske kože!”

Leta so tekla in minila so desetletja, ne da bi se še kdaj sama srečala med štirimi očmi.

Miška je hodil na delo. Zdaj na Madžarsko, kjer je kosil ogromna grofovsko žitna polja, zdaj v Avstrijo polagat tlak na graške ulice ali pa lomit granit v strme, nevarne kamnolome. Včasih, vsaj v mlajših letih, je stregel v gostilni v Borinju, potem pa zopet pometal ulice v dunajskem predmestju. Včasih je kosil in spravljaj seno na planinskih pašnikih, potem je sredi najhujšega dela vse pustil in odšel na delo k železnici.

Štedil je samo toliko, da je imel za hrano in obleko, ves ostali zaslužek je nekam zafrčkal, da še sam ne bi vedel povedati, kam ga je dal.

Nekaj ga je zapil, to je res, vendar ne bi zlahka našli človeka, ki bi ga kdaj videl pijanega. Pili so pa drugi na njegov račun.

Tudi kakih ljubezenskih zadev ni imel. Spomin na Lizo je bil tako močan, da je izpodrinil vsako drugo hrepenenje. Morda zato, ker to ni bil samo spomin na ljubljeno dekletko, ampak na ljubezen sploh. Zato niso uspela dekleta, ki so se v predmestjih naslanjala na točilno mizo in ga izzivalno gledala.

Toda vsako leto je bil Miška bolj osamljen, vsako leto bolj zapuščen. Čim starejši je postajal, bolj je bil

samosvoj, večji posebnež. Vse pogosteje se je dogajalo, da je po ves dan hodil po gozdu in prepeval, česar nihče ni razumel. Vse bolj se je držal svoje bajte in vse manj je hodil v svet. Nazadnje sploh nič ni več delal.

Le tu in tam ga je zaneslo še v gradec, da se je klatil po ulicah, enkrat na dan jedel v veži pri usmiljenih bratih, spal, kjer ga je zalotila poletna noč, dokler se ni naveličal vročega tlaka in razbeljenih ulic.

Potem se mu je stožilo po senci borovih gozdov in je sedel na prvi vlak brez vozne karte in se v stranišču vozil, dokler ga niso odkrili in ga na prihodnji postaji sunili z vlaka. Včasih je čakal naslednjega, včasih pa je kar peš prehodil teh petdeset, šestdeset kilometrov, kolikor je bilo še do doma.

Doma je posedel na soncu in ko je bilo premočno, se je pomaknil v senco. Včasih se je napotil k hišam in preiskal kokošja gnezda. Če je kakšna gospodinja godrnjala zaradi tega, je rekel:

“Saj nisem tebi ukradel. Ukradel sem kokoši. Če bi jih ti vzela z gnezda in jih imela v shrambi, se jih ne bi niti dotaknil. Iz shrambe vzeti, je kraja, to drži. Z gnezda pa ni, da boš vedela.”

V težavah je bil za moko in mast. Tega ni bilo lahko dobiti zastonj, zato se je udingal gospodinjam, da jim nekala celo grmado drv, da jim popravi grablje ali nasaadi motiko ali lopato. Vendar je bil pri delu len in so ženske komaj čakale, da odide, da ne bi bilo treba gledati, kako je kakšno stvar jemal v roke, do katere ni imel veselja. In ko je drugič prišel, so mu oponesle:

“Delo imam, samo da ga ti slabo opraviš. Zadnjič si mi nasadil motiko in jo lepo prislonil k steni. Ko pa sem šla na njivo, je šel z menoj samo ročaj, motika pa je kar tam ostala, kjer je bila.”

Slovenski pevci na izseljensko nedeljo pred stolnico v Linzu

"Tega pa nisem jaz kriv. Gotovo si ročaj premalo posipala z moko, zato ni ostala motika na njem. Veš, brez moke ne gre."

"Moke, moke! Saj sem ti dala masti. Ali to ni nič? Sejda, ko je že vsak čeber prazen!"

"Masti si mi dala? Tisti ocvirek za majhen lešnik vrednosti? Vse skupaj sem naenkrat vrgel v lonec in naj me pes več ne povoha, če sta plavalni na kropu več kot dve majhni zvezdici. Razumeš, dve majhni zvezdici. Ti pa se bahaš, da si mi dala, ne vem kaj."

"Pridi, Miška. Pri nas si kakor doma."

"Kakršno delo, takšna plača."

"Jaz pa pravim: kakršna plača, tako delo, pa mi nimaš kaj očitati."

Tu in tam se je Miška sponodil tudi kakšno kokoš, česa večjega se pa ni dotaknil. Le to je bilo čudno, da so župana okradli skoraj vsako zimo. Komaj so opravili koline in nekoliko posušili meso, že je nekega mrzlega jutra vleklo skozi shrambo, kajti pod steno je zijala velika jama. Tam pa, kjer so še včeraj visele klobase in gnjati, so kakor v posmeh viseli samo še konci vrvic.

Županovo ženo, kot trsko suho, pa so za glavo večjo od njega, predvsem pa brezmejno zadirčno in svojeglavo bitje, s katerim se je Karol drugič poročil, je skoraj razneslo od togote. Znova in znova je ugotavljala, kaj vse je zmanjkalo in je pri tem petkratno pretiravala.

Zmerjala je moža vpricho sosedov, da tako trdno spi, da bi mu lahko zglavnik ukradel izpod glave, pa niti smrčati ne bi nehal, kaj šele, da bi se prebudil. Naganjala ga je k žandarjem, naj tatvino prijavi. Priženejo naj policijskega psa, pa čeprav bo treba v samo Budimpešto poslati ponj, toda tatu je treba najti.

Mož je samo skomizgnil z rameni in ni šel nikamor. Niti ji ni povedal, da je tat vzel s seboj povsem novo vrečo, da je imel v čem nesti nakradeno. Dobro je slutil, kdo ga zimo za zimo obiskuje, pa ni imel poguma, da bi se še enkrat srečal z Miškom. Rajši je pozabil škodo in pustil, da se je Miška odkrito norčeval iz njega. Ljudje so pa ugibali:

"Čemu neki je do Miška tako popustljiv? Če bi mu le trohico tega rekli, kar mu brusi Miška, bi šel nad nas z orožniki. Temu pa ne reče besede."

"On že ve, zakaj. Za njivo se splača požreti tudi nekaj grenkih. "Škarjota" pa tudi ne bo zbrisal s sebe, pa če bi dal Miška obesiti."

10

Zdaj sta si po mnogih letih zopet stala iz oči v oči. Župan je hropel, kakor da ga bo zdaj zdaj zadušilo. Temna rdečica je počasi prehajala v mrtvaško bledico. Miška pa je bil napet kot struna, ki je v nevarnosti, da počí.

"Dovolj imam tvojih bedarij," je župan hropel od gneva. "Leta in leta sem potrpel, ko si nosil iz moje kamre vse, kar si si pozelel. Molčal sem, čeprav sem vedel, da si bil ti. Pustil si sledove - morda po neprevidnosti, morda tudi nalašč, da bi me dražil in izzival. Jaz pa sem jih odstranil, preden je prišel kdo, ki bi jih opazil. Kar pa zdaj delaš, presega vse meje!"

"Počasi, župan, sem rekel. Počasi! Najprej dobro veš, da mi je pogorela bajta. K tebi ne bi rad šel stanovat. Preveč smrdi pri vas. Po nepoštenosti. Moram si postaviti novo. Pravzaprav bi jo moral postaviti ti. Ti si župan in imaš dolžnost skrbeti za reveže. Če si jo zgradim sam, tebi prihranim stroške. Moral bi mi biti hvaležen, da si jo hočem zgraditi sam."

"Misliš, da sem nor, da ti bom pustil posekati svoj gozd? Pri priči se poberi z moje zemlje!"

"Z moje zemlje, kakor da si jo ti ustvaril. Gozda ti pa nikakor nočem posekati. Teh nekaj ušivih borov se ti sploh poznalo ne bo. In celo vrhe sem ti pustil, pa še neokleščene, da lahko kar cele naložiš in odpelješ. Če jih posušiš, jih bom pozimi pokuril. Mar naj zmrznem v svoji bajti, ko se ti doma gosposko greješ?"

"Kakršno delo, takšna plača."

Sicer pa zares ne vem, zakaj se za vse tako ženeš? Koliko otrok pa imaš, ti jalovec jalovi? Kako boš pa delil mednje svojo veliko posest, a? Samo še nekaj let, morda mesecev, pa bo vse prišlo v druge roke. Še tvojega imena se ne bo nihče spomnil."

To je bila za župana najgrenkejša stvar. Otrok ni imel. Zaman je bila jeza, zaman prepri, ko sta z ženo drug drugemu očitala krivdo za to. Zaman je žena trošila denar za zdravnike, naraščaja ni bilo.

BRUSELJ

Na letošnjem tradicionalnem mednarodnem prikazu inovacij je znova doživelo velik uspeh slovensko zastopstvo - 13 inovatorjev oziroma njihovih skupin z 20 inovacijami. V tekmovalnem delu so osvojili 14 medalj in diplomo. Veliki zlati medalji so dobili prof. dr. Mart Otto, mag. Marjan Dobovšek, Alojz Retelj za avtomatski protibločni sistem za naprave za elektroerozijsko grezenje in Zoran Simič za novo generacijo organskih gnojil - postopek saniranja organskih komunalnih in industrijskih odpadkov.

CELJE

Slovenske železnice so na železniški progi med Celjem in Šentjurjem v glavnem končale popolno obnovo desnega tira, v načrtu pa imajo tudi obnovo levega, tako da bo na tej progi možna hitrost do 160 kilometrov na uro. Ker je to povezano z nakupom ustreznih vlakov, bodo z vlaki, ki jih imajo, za zdaj vozili največ 120 kilometrov na uro. Zato bodo spremenili tudi vozni red, ker sedanji dopušča le vožnjo 80 kilometrov na uro. Vrednost celotne naložbe med Celjem in Šentjurjem, ki vključuje tudi obnovo tovarne postaje v Čretu, znaša milijardo tolarjev in pol. Slovenske železnice nameravajo obnoviti levi tir do železniške postaje v Štorah že do božiča, prihodnje leto pa naj bi ga obnovili vse do Ponikve pri Grobelnem. Za obnovo proge od Šentjurja do Ponikve pri Grobelnem še niso objavili mednarodnega javnega razpisa, čeprav bodo projekti predvidoma končani še letos.

ČRENŠOVCI

V tej prekmurski občini so že šestič pripravili Kleklove dneve, ki so jih posvetili rojaku, sicer duhovniku dr. Ivanu Zelku. Tako so med drugim predstavili Zelvove zgodovinske razprave, ki jih je v zajetni knjigi z naslovom Zgodovina Prekmurja zbral, uredil in napisal spremno besedo dr. Vilko Novak. Zelko je v svojih razpravah dokaj podrobno obdelal zgodovino Prekmurja v srednjem veku (Krajepisje Prekmurja 1500), doktorski naslov pa je dosegel z disertacijo o gospodarski in družbeni strukturi turniške pražupnije po letu 1381. Bil pa je tudi dopisni član Slovenske akademije znanosti in umetnosti.

GORNJA RADGONA

Zaposleni v podjetju Radgonske gorice so v petek, 6. decembra, prav na miklavževo, opravili zadnje dejanje v svojih vinogradih. V vinogradu na Janževem vrhu jih je

čakalo namreč na trgatev približno 1.500 kilogramov grozdja, iz katerega so iztisnili od 700 in 800 litrov vrhunskega sladkega Miklavževega vina. Na to vino so v podjetju upravičeno ponosni. Gre za vrhunsko kapljico, ki jo v radgonski kleti polnijo v za to vino posebej oblikovane pollitrške steklenice, te ponazarjajo stiskalnico, vreteno in utež ter trto, zavito okrog kola, poudarja direktor podjetja Radgonske gorice Franc Škrobar. To, predvsem pa kakovost vina v takšni steklenici, podjetju omogoča, da nekaj manj kot 2.000 steklenic s tovrstnim vinom zlahka proda, saj jih ljubitelji posebno dobre kaplice radi kupujejo kot unikatni spominek ali za darilo.

KOČEVJE

Pred 100 leti, 19. novembra 1896, sta v Kočevju začeli obratovati vodarna in elektrarna, ki je zagotovila elektriko vsem gospodinjstvom. To je bil začetek elektrifikacije na Slovenskem. Zato so v sklopu prireditev ob tej visoki obletnici v Elektru Kočevje predstavili knjigo Rudija Grudna z naslovom Sto let elektrike v pokrajini med Turjakom in Kolpo 1896-1996, obsežen prikaz elektrifikacije tega območja.

Samo štiri leta po Edisonovem izumu žarnice na ogljeno nitko je prva električna luč zasvetila (leta 1883) v parnem mlinu v Mariboru, toda vse do 19. novembra 1896, ko je začela obratovati vodarna in elektrarna v Kočevju, ni mogoče govoriti o elektrifikaciji. "V Kočevju je bila elektrika prvič dostopna vsem prebivalcem, ki so jo imeli na razpolago cel dan, hkrati pa je mesto dobilo cestno razsvetljava," je ob predstavitvi omenjene knjige povedal avtor Rudi Gruden.

(Berlin) Pivnica, kjer se dobi pivo na metre.

(Stuttgart) Ob obisku škofa msgr. Alojza Urana v Aalenu

KOČEVJE

Turistično-športno društvo Kostel, ki je eno najbolj dejavnih na Kočevskem, je lani spet ocenjevalo najbolj urejeno okolico stanovanjske hiše v svoji krajevni skupnosti. Tekmovanja, ki je potekalo že drugič, se je udeležilo 16 vaščanov. Prvo nagrado za najbolj urejeno okolico hiše je prejela Jožefa Janežič iz Žlebov. Drugo najlepše dvorišče in vrt ima Majda Kolenc iz Vasi, tretjo pa Lojzka Kuželečki iz Grivca. Tričlanska komisija, ki je ob pomoči zunanjih strokovnih sodelavcev ocenjevala okolice hiše, je na koncu poudarila, da je opaziti izredno vrtnarsko spretnost, vendar ponekod pretirano uporabljajo okraske, ki niso značilnost Kolpske doline, saj bi pokrajinsko identiteto, po kateri je prepoznavna Švica ali Avstrija, ob Kolpi spoznali v naravnih materialih, kot sta les in kamen.

KOSTANJEVICA NA KRKI

Dolenjska reševalna enota novomeških in kostanjeviških jamarjev je prodrla še globlje v podzemni svet in nepričakovano odkrila nove dele Kostanjeviške jame - po prvih ocenah merijo kakih 600 m. S tem odkritjem in skupno dolžino več kot 1200 m gre torej za najdaljšo raziskano jamo na Dolenjskem. Novoodkriti deli so podaljšek Črnega rova, ki je eden od dveh doslej znanih nadaljevanj Kostanjeviške jame. Jamarji so po prebitju ožine raziskali dve smeri, tretjo pa le delno.

Predvidevajo, da jim je napredovanje preprečila Studena, ki izvira v neposredni bližini vhoda v jamo. Ta, tretji del bodo s čolni raziskali v kratkem. Doslej niso naleteli samo na kapnike, ampak tudi na ponvice, sigasto kačo in netopirje.

LJUBLJANA

Po Ljubljani so začeli postavljati nove označevalne in usmerjevalne table. Oblikovane so bolj sodobno in so za nekaj centimetrov večje od dosedanjih, starih petnajst oziroma dvajset let. Naključnim potnikom, turistom in Ljubljančanom bodo olajšale orientiranje po mestu.

Doslej so jih namestili približno 200, predvsem v mestu, približno toliko pa naj bi jih še ob vpadnicah. Večina jih označuje najkrajše poti od vhoda v mesto do najpomembnejših turističnih "postojank", prvič pa bodo naključnega popotnika usmerjale tudi do posameznih večjih ulic ali cest. Ta projekt, ki so ga pripravili v mestnem oddelku za gospodarske javne službe in promet ob pomoči oddelka za turizem, je nastal na pobudo mestnih svetnikov. Predlagali so postavitev tabel, ki bodo vodile do najpomembnejših točk v mestu, še posebno do kliničnega centra.

MARIBOR

Nad Dravo, tam, kjer se stikajo desnoobrezne četrti Maribora, naj bi v naslednjih 20 letih zraslo novo mestno središče; v 20 letih naj bi tam zgradili trgovsko središče, novi mariborski sejamski prostor pa tudi več stanovanjskih objektov. "Novi nukleus v mestu bomo gradili postopoma," je na predstavitvi prispelih natečajnih elaboratov povedal župan dr. Alojz Križman.

MARIBOR

Senat mariborske univerze je na predlog akademika dr. Jožeta Krašovca, zaslužnega profesorja dr. Stanka Ojnika, rednega profesorja dr. Viljema Brumca in predsednika slovenske Teološke akademije dr. Maksimilijana Jezernika sklenila slovenskemu metropolitu dr. Alojziju Šuštarju podeliti častni doktorat mariborske univerze.

(Stuttgart) MEPZ Upanje iz župnije Kranj-Šmartin

(Frankfurt) Martinovanje '96 - eni za mizo, drugi na nogah...

Kot so zapisali v obrazložitvi, so se za ta korak odločili zaradi njegovih znanstvenih dosežkov, zaslug pri razvoju humanističnega študija v Mariboru in učinkoviti promociji slovenske kulture, znanosti in umetnosti v tujini.

NOVO MESTO

Žirija, ki jo je sestavljajo 55 avtomobilističnih novinarjev iz 21 evropskih držav, je za evropski avtomobil leta 1997 izbrala prvi enoprostorski avtomobil srednjega razreda renault megane scenic. Podjetje Renault je tako že četrtrič v zgodovini osvojilo ta naslov. V finale so se poleg renaulta megane scenic, ki so mu novinarji namenili 405 točk, uvrstili tudi ford ka (293 točk), volkswagen passat (248 točk), škoda octavia (230) in audi A3 (199 točk). Člani žirije so upoštevali osnovne lastnosti modelov: obliko, udobje, varnost, gospodarnost, vozne lastnosti, uporabnost, ceno in okoljevarstvene značilnosti. Renault megane scenic je na prvo mesto na glasovnicah uvrstilo 33 novinarjev.

ROGLA

V smučarskem središču Unior na Rogli se je v soboto, 30. novembra, začela letošnja smučarska sezona. Ob tej priložnosti so iz centra na Rogli naslovili povabilo smučarjem na tridnevno brezplačno smuko. Snega za ugodno smuko je bilo dovolj. Smučarje so zagotovo razveselile tudi mnoge novosti, ki jim jih je s precejšnjimi naložbami uspelo pripraviti do začetka smučarske sezone. Tako so vseh trinajst vlečnic in sedežnic povežali z novim sistemom za izdajanje in kontrolo smučarskih kart Sky Data, vlečnici Košuta in Jasa so opremili z novimi vlečnimi sidri, zavarovali so vsa nevarna mesta na smučiščih in na treh smučiščih postavili telefonske govorilnice. Najpomembnejša in denarno najzahtevnejša

naložba na smučiščih Rogle pa je bila letos usmerjena v namestitvev naprav za umetno zasneževanje Jurgovega, ki velja za najzahtevnejše smučišče na Rogli.

VODICE

V spomin na jezikoslovca Jerneja Kopitarja so v Vodichah pripravili Kopitarjeve dneve, ki potekajo že enajsto leto. V prejšnjih letih so se ob tej priložnosti srečevali slavisti, nova vodiška občina pa obuja spomin na svojega repenjskega rojaka nekoliko drugače. Letošnje Kopitarjevo priznanje so podelili dr. Stanislavu Hafnerju, graškemu profesorju slovenskega rodu. Prosvetno društvo je premierno uprizorilo igro Glavni dobitek. V vodiški knjižnici so odprli razstavo predlogov za celostno podobo občine. Nemškemu veleposlaniku Günterju Seibertu, ki stanuje v njihovi občini, so ob tej priložnosti izročili naslov častnega občana (podelili so mu ga že ob občinskem prazniku, v začetku septembra).

BOŽIČNO DREVO

Sredi Trga svetega Petra v Rimu stoji mogočna, skoraj trideset metrov visoka smreka, pripeljana iz Slovenije kot darilo slovenskih vernikov svetemu očetu Janezu Pavlu II. Slovesnosti predaje nenavadnega darila je prisostvovalo prek 3.000 slovenskih romarjev, ki so se tako še enkrat zahvalili svetemu očetu za njegov obisk v maju 1996. Slovesno, po slovensko, okrašena smreka sredi trga pod papeževim oknom je samo ena od treh, ki so prišle v Rim iz naših gozdov. Manjšo, poltretji meter visoko in s koreninami, so posadili v vatikanskih vrtovih, najmanjša pa je za božič krasila sobo papeža Janeza Pavla II. Darilo prihaja iz Slovenske vasi pri Kočevju.

(Wales) Fotografija s pogreba Stanka Bitvusa

NASLEDNJE BESEDNE ZVEZE PRETVORI V IZPELJANKE:

Primer: *gorenjsko narečje - gorenjščina*;

dolenjsko narečje, italijanski jezik, bukov les, hrastov les, biti čevljar, biti učitelj, domišljav človek, učenec dopoldanske izmene, len človek, neumen človek, kontrolna naloga, kavbojske hlače, kopalne hlačke, majhne koča, grda koča, prostor za čakanje, prostor za umivanje in kopanje, prostor za prodajanje, prostor za parkiranje, postati siv, postajati star, ki se rad prepira, prebivalec Evrope, prebivalec Primorske.

NAREDI LJUBKOVALNICE IZ NASLEDNJIH

a) ZAČETKOV IMEN: Franc, Janez, Katarina, Marija, Miroslav, Nikolaj, Silvester, Tomislav, Vladimir, Zorislava;

b) KONCEV IMEN: Aleksander, Alojz, Anton, Helena, Ignacij, Leopold, Martina, Sebastjan, Terzija, Vincenc.

POPRAVI ZLOŽENE SAMOSTALNIKE:

Hudo urnik Bela je poleti presahnil. Lovec je pripovedoval o srečanju z volko dlakom. Lisica Zvito repka je pri otrocih priljubljena. Peter niti v šoli ni skrival svoje glavosti. Sosedovega Janija se drži nadimek figa mož. Med prerivanjem je izgubil foto aparat. V Sloveniji so v zadnjih letih zgradili precej avto cest. Kino dvorana Komuna je popolnoma obnovljena. Letos se je najemnina za avto garažo povečala za dvakrat. Ded je

pripovedoval, kako se je njegov peš polk pripravljaj na spopad.

NEPRAVILNO NAPISANE BESEDE POPRAVI IN JIH UPORABI V Povedih:

izivajo, otkleni, otpri, pedeset, potkev, potpis, posatka, pretsednik, rastava, raspokan, rastrgan, slatkor, šezdeset, zveski.

IZ NASLEDNJIH BESEDNIH ZVEZ NAPRAVI ZLOŽENE PRIDEVNIKE IN JIH UPORABI V Povedih:

sivih las, bistre glave, dobre duše, dobrega srca, dolgih las, dolgih nog, gole brade, golih rok, , odkritega srca, svoje glave, starega kopita, vroče krvi.

IZPIŠI ZLOŽENKE IN JIH UPORABI V SVOJIH Povedih:

Pod trto bivam zdaj v deželi rajskomili, srce pa gor mi sili nazaj v planinski raj. (Gregorčič) A enega mi vzeli niste, pa mi ne vzamete nikdar; to pesmi so srebrnočiste, to je glasov nebeški dar. (Gregorčič) Kakor labod belogrudi počasi plove moj čoln po gladini morja. (Kette) In pisanih lic se vesele moje oči, zdarvih, rjavih lic in bisernobelega smeha. (Župančič)

KAKO ŽE PIŠEMO ŠTEVNIKE? POPRAVI:

Leta tisoč devetsto devet in devet desetega bom star pet in dvajset let. Ena in dvajset mož ni moglo premakniti tisočdvestopetnajst

kilogramov težkega slona. Ko bi imel milijon dolarjev, bi si kupil stodvajset kilogramov čokolade. Naša tekmovalka je pritekla v cilj sto prva. Dvesto petdeseti dan v letu je bil zanj usoden. Tisočkrat hvala za vašo toplo besedo! Deset letnico društva so zaznamovali s priložnostnim koncertom. V dvajset minutni oddaji je bilo kar dva in dvajset telefonskih klicev.

SKUPAJ ALI NARAZEN? IZBERI:

Ker mame ni bilo, (za to, zato) je šlo vse narobe. (Za to, Zato) mi boš še plačal. Najprej smo šli k maši, (na to, nato) na veselico. (Nato, Na to) mesto sem odložil kladivo. (Natanko, Na tanko) razložite, kaj se je takrat zgodilo. Gospodinja je (natanko, na tanko) namazala zaseko na kruh. Polena so bila predebela, zato jih je Jure razcepil (napol, na pol). (Napol, Na pol) oblečen je stekel gasit hišo. Klemen, (odspodaj, od spodaj) te čaka Marko. Klici na pomoč so prihajali (odspodaj, od spodaj).

REŠITVE:

IZPELJANKE: dolenjščina, italijanščina, bukovina, hrastovina, čevljariti, poučevati, domišljavec, dopoldanec, lenoba, neumnež, kontrolka, kavbojke, kopalke, kočica, kočura, čakalnica, umivalnica in kopalnica, prodajalna, parkirišče, osiveti, starati se, prepirljivec, Evropejec, Primorec.

a) LJUBKOVALNICE IZ ZAČETKOV IMEN: Franci, Janko, Katja,

Marička, Miro, Niko, Silvo, Tomo, Vlado, Zora;

b) **KONCEV IMEN:** Sandi, Lojze, Tone, Lena, Nace, Polde, Tina, Boštjan, Rezka, Cene.

ZLOŽENI SAMOSTALNIKI: Houdournik Bela je poleti presahnil. Lovec je pripovedoval o srečanju z volkodlakom. Lisica Zvitorepka je pri otrocih priljubljena. Peter niti v šoli ni skrival svojeglavosti. Sosedovega Janija se drži nadimek figamož. Med prerivanjem je izgubil fotoaparatus. V Sloveniji so v zadnjih letih zgradili precej avtocest. Kinodvorana Komuna je popolnoma obnovljena. Letos se je najemnina za avtogaražo povečala za dvakrat. Ded je pripovedoval, kako se je njegov pešpolk pripravljala na spopad.

NEPRAVILNO NAPISANE BESEDE V POVEDIH: Fantje iz sosednje šole nas vsak dan izzivajo. Brž odkleni vrata! Zakaj nočeš odpreti vrat? Janez mi je posodil petdeset tolarjev. Konj brez podkev je kot človek brez čevljev. Uršin podpis je nečitljivi. Posadka niti v najhušem viharju ni obupala. Predsednik kulturnega društva je odprl razstavo slik domačih slikarjev. Z razpokanimi rokami in ves raztrgan je stopil pred župana. Za potico potrebujemo moko, kvas, mleko, sladkor.... Dedek je postal pri šestdesetih letih. V šolo je prišel brez zvezkov.

ZLOŽENI PRIDEVNIKI V POVEDIH: Zagledal je sivolasega starčka. Bistroglaivi mladenič je takoj odgovoril. Tako dobrodušnega človeka ne srečaš vsak dan. Moja žena je zelo dobrosrčna. Dolgolasega fantiča sem opazil že od daleč. Za manekenke izbirajo dol-

gonoga dekleta. Glolobradi fant je bil kos izkušenim možem. Vojak se je spravil nad golorokega begunca. Odkritosrčna gospa nam je pripovedovala o svoji družini. Svoje glavo ženo je pripeljal v zakon. Tako mlad pa tako starokopiten. Vročekrvni igralci so napadli sodnika.

ZLOŽENKE V POVEDIH: Marijin pogled je rajskomil. Pastir se je napil srebrnočiste studenčnice. V živalskem vrtu je poginil belogrudi jastreb. Janezove bisernobebe je zobozdravnik dal za zgled drugim pacientom.

ŠTEVNIKI: Leta tisočdevetstodevetindevetdesetega bom star petindvajset let. Enaindvajset mož ni moglo premakniti tisoč dvesto petnajst kilogramov težkega slona. Ko bi imel milijon dolarjev, bi si kupil sto dvajset kilogramov čokolade. Naša tekmovalka je pritekla v cilj stoprva. Dvestopetdeseti dan v letu je bil zanj usoden. Tisočkrat hvala za vašo toplo besedo! Desetletnico društva so zaznamovali s priložnostnim koncertom. V dvajsetminutni oddaji je bilo kar dvaindvajset telefonskih klicev.

SKUPAJ ALI NARAZEN: Ker mame ni bilo, zato je šlo vse narobe. Za to mi boš še plačal. Najprej smo šli k maši, nato na veselico. Na to mesto sem odložil kladivo. Natanko razložite, kaj se je takrat zgodilo. Gospodinja je na tanko namazala zaseko na kruhu. Polena so bila predebela, zato jih je Jure razcepil na pol. Napol oblečen je stekel gasit hišo. Klemen, odspodaj, te čaka Marko. Klici na pomoč so prihajali od spodaj.

Pripravil Milan Kobal

IZRAŽAJMO SE LEPO!

IZJASNITI SE (prav: **IZREČI SE**)
Veliko rabljen glagol, dobljen iz hrvaščine, ki je v slovenskem pravopisu prepovedan. Namesto "izjasniti se" moramo reči: "povedati svoje mnenje, zavzeti stališče do česa ali izreči se". Poslanci se o predlogu za nov volilni sistem še niso izrekli. Na zboru krajanov je Jure glasno povedal svoje mnenje o novi avtocesti. V tako kočljivem položaju je bilo treba takoj zavzeti stališče do tujcev.

IZKUSITI, IZKUŠATI - Izkusiti pomeni doživeti kaj, navadno v pomenu, da nam to ostane v spominu, obogati naše znanje in spoznanje. Kaj vse je izkusil na svojih potovanjih! Pri vojakih boš izkusil marsikaj. V svojem življenju še ni izkusil tako hudega trpljenja.

Znanje, spoznanja, ki si jih tako pridobimo, so **IZKUŠNJE**. Fant je prvo ljubezensko izkušnjo doživel v srednji šoli. Njegove poklicne izkušnje so bile odločilne pri izbiri za direktorja. Dedek je rad pripovedoval o svojih življenjskih izkušnjah. Izkušnja uči, da gre dober glas v deveto vas. To vemo iz izkušnje. Tako izkušenega zdravnika ni v vsakem kraju.

Iz hrvaške terminologije smo dobili "izkustvo", izraz, ki ga mnogi danes preveč rabijo, zlasti na znanstvenem področju, čeprav bi enako ustrezala domača "izkušnja". Navedena dejstva potrjuje znanstvena izkušnja. Jedrski fizik je svojo atomsko izkušnjo drago plačal.

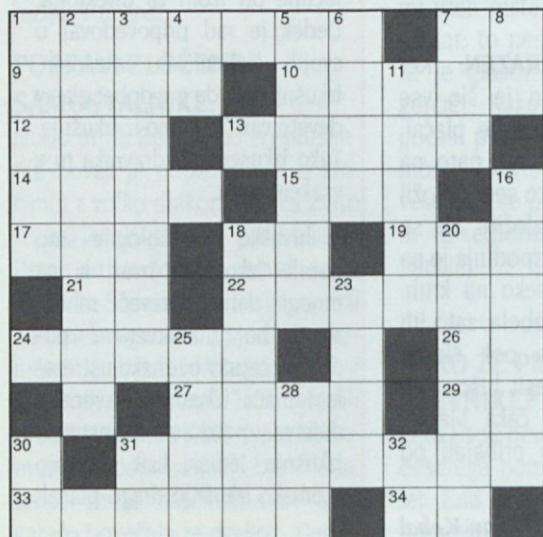
Nagradna križanka NL 1/97

VODORAVNO

1. pogum, prvi del reka
7. državni zbor
9. pokrajina v Saudski Arabiji ob Rdečem morju
10. drugi del reka
12. mestni izvršni svet
13. nekdanji argentinski predsednik
14. tovarna športne opreme v Begunjah
15. nenaden močan zvok
16. moški spol
17. trije enaki soglasniki
18. avtomobilska oznaka nemškega mesta Ulm
19. ljubim (ital.)
21. zaporedni črki v slov. abecedi
22. slab, prevarantski človek
24. ovrednotenje znanja v šoli
26. kemični simbol za natrij
27. enica
29. 10. in 4. črka slov. abecede
31. vile, ki so v slovanski mitologiji odločale o človekovi usodi
33. koledarček za vpisovanje terminov
34. slovenska letalska družba

NAVPIČNO

1. trda naravna snov
2. kraj ob Kolpi
3. predmet v osnovni šoli
4. 100 m³
5. kemični element rumene barve, nekovina
6. tovarna v Celju
7. društvo jamarjev in naravoslovcev
8. nasprotno od 'proti'
11. poslovni prostor, prodajalna
15. palestinska osvobodilna organizacija
16. ženska z moškim značajem
18. ena od treh nadnaravnih kreposti
20. vrednostni papir
23. am. filmski igralec (James), Vzhodno od raja
25. žlahtni plin
28. veznik pri vzročnoodvisnih stavkih
30. poštni predal
31. državna oznaka za Argentino
32. oslov glas

Žena si je ogledovala izložbe in mi dejala:

"Glej, kako je poceni! Hlače 350, suknjič 400, plašč 650 do 700, obleka 750 tolarjev..."

"To je čistilnica," sem jo pomiril.

Janez je v gostilni dejal, da je direktor njihovega podjetja norec. Ko so to v podjetju izvedeli, je dobil odpoved zaradi izdajanja poslovnih skrivnosti.

"Natakar, plačam!"

"Kaj ste imeli?"

"Vprašajte kuharja, naročil sem zrezek."

Znanka, ločenka, je po daljšem času prišla v Ljubljano. Šla sva po Dunajski in vprašala me je:

"Ali ni bila to včasih Titova?"

"Saj si se ti pred ločitvijo tudi drugače pisala," sem odvrnil.

"Moj je grozen, za vsako žensko pogleda!"

"Moj je ljubezniv, gleda le mene. Le tega ne vem, zakaj ob tem zmajuje z glavo..."

- Včasih je žena vsak večer igrala klavir. Odkar je rodila punčko, ne igra več.

- No, saj sem vedno trdil, da so otroci družinska sreča.

- Včeraj sem te spet videla odhajati iz gostilne!

- Mar misliš, da bom zaradi tebe ves čas sedel notri?!

- Ti je moja juha všeč?

- Všeč, vendar ne toliko, da bi jo pojedel.

- Rado, dežnik boš moral dati v popravilo. Luknjo imaš v njem.

- Ja, kako bom pa potem videl, kdaj dež preneha?

- Živio! Neskončno dolgo te nisem videl! Kaj delaš?

- Odprl sem ženitno posredovalnico.

- Pa se izplača?

- Kaj čem, imam osem hčera!

Mulc s cigareto in steklenico v roki. Mimoidoča ga vpraša:

- Hej, zakaj pa ti nisi v šoli?

- Ste neumni! Od kdaj pa petletni otroci hodijo v šolo?

- Priča, vi ste bili večkrat prisotni pri prepirih teh dveh zakoncev. Ali imate kaj pripomniti?

- Da, pripominja, da sem zelo hvaležen, da se nisem nikoli oženil.

"Je ta sladoled svež?"

"Ali mislite, da ga pogrevamo?"

- Danes bo zagotovo lepo vreme.
- Ali si poslušal radijska poročila?
- Zjutraj sem videl meteorologa, ko je zavil v TV studio z dežnikom.

- Ste bolni, gospod Meden? Kaj vam manjka?

- Predvsem zdravja, gospod doktor.

- Si moreš misliti?! Silva me ni hotela za moža...
- Ne sekiraj se. Včasih ženske rečejo "ne", ko mislijo "da".
- Toda ona ni rekla "ne", ampak je rekla "tepec".

Oglas sme obsegati največ 50 besed. Cena oglasa je 35 DEM. Trikratna objava oglasa stane 90 DEM, celoletna 250 DEM. Oglase sprejemamo do 5. v mesecu. Oglas lahko plačate pri vašem duhovniku ali pa na uredništvu.

● Dragi rojaki! Za Vašo SELITEV v domovino se Vam toplo priporočamo. – Obrnite se na naslov: Gebr. HORŽEN, Möbeltransporte, Herderstraße 36, D-40721 Hilden bei Düsseldorf. (Telefon 02 1 03 / 44 5 62). – Informacije dobite pisno ali po telefonu v slovenščini ali nemščini.

● Za vaše zdravje! Električni masažer z grelnim elementom, magneti, akupresura in akupunktura.

Elektromagnetni valovi povzročajo v telesnem tkivu vibracije, s tem aktivirajo celice ter omogočajo pravičen krvni obtok. Aparat segreva mišice, pripomore k njihovi elastičnosti, bolečine se ublažijo ali prenehajo.

Pomaga pri vseh revmatičnih boleznih, neuralgiji, artritisu, migreni, visokem krvnem pritisku, hladnih nogah in rokah, športnih poškodbah, teniškem poklopcu, masaži lic itd.

CENA: 152 DM s poštnino.

Zahtevajte naš prospekt.

JODE, Schwanthalerstr. 1, D-8000 München 2, Tel. 089/55 50 34.

● Hotel Emona, II. kat., v zgodovinskem središču Rima. Vse sobe imajo lastno kopalnico, RTV sprejemnike, telefon, mini bar, air condition. Osebe govori slovensko in bo poskrbelo za vaše ugodno počutje. Poleg hotela je lasten avto park. Pokličite nas po telefonu 0039-6-7027911 ali 7027827 ali po faksu 7027878. Naš naslov: Hotel Emona, Via Stabilia, 23 - 00185 Roma. Slovenski gostje imate poseben popust!

● PREVODI – Sodno zapriseženi prevajalec za nemščino mag. Slavko Kessler vam uradno prevede vse vrste listin in strokovnih besedil. Telefon 80538 München, Liebigstr. 10, tel.: 089 / 22 19 41

● Palace hotel je v samem središču Gorice, 1 km od državne meje. Znan je po odlični restavraciji, dnevni barom, ima veliko konferenčno dvorano za 100 oseb in malo za 40 oseb. Je moderno opremljen hotel s 75 sobami (150 ležišč). V sobah je kopalnica, sušilec za lase, mini bar, telefon, radio in TV. Parkirni prostor je zavarovan.

Palace hotel, Corso Italia, 63, 34170 Gorizia, tel. 0039-481-82166, faks 0039-481-31658. Slovenski gostje imate poseben popust!

● Na obrobju mesta Laško prodam hišo z gospodarskim poslopjem, ki je primerno za obrt ali stanovanje. Informacije po telefonu 060042806 (Nemčija).

● Prodamo novo hišo z 47 ari ohišnice v Ledineku - Sv. Ana v Slov. goricah. Informacije v Stuttgartu: tel.: 0711/25 71 208 in v Sloveniji: tel.: 062 721 214.

● Ugodno prodam novo hišo v Dobrni - Vrba I/a, Slovenija. Tel: 063 778 386 ali pa pišite na naslov: A. Kumer-Walter, Rathenau, str. 10 40589, Düsseldorf B.R.D

● V Spodnji Kungoti pri Mariboru prodam dve gradbeni parceli, vsaka meri cca. 9.000 m². Informacije: Mirko Grandošek, tel.: 062 656 123.

● Pogrebne storitve (vse, kar je treba urediti v primeru smrti, vključno z morebitnim prevozom v Slovenijo) za vas opravi pogrebni inštitut CHRISTIAN HALLER, Marienstr. 41, Stuttgart, tel.: 0130/184943 (24 ur dnevno).

● Spomin na Svetega očeta ob obisku v Sloveniji. Naprodaj videokasete VHS pod geslom "Oče, potrdi nas v veri". Papež Janez Pavel II. v Sloveniji od 17. do 19. 5. 1996. Obrnite se pisno na naslov: Oec. Franc Antolič, Postfach 1313, 72581 Dettingen-BRD. Cena kasete 39.95 DM + poštnina po povzetju.

● V Dolnjem Leskovcu 20, 8280 Brestanica, je naprodaj stara kmečka hiša, potrebna obnove, ali pa lep prostor za novogradnjo, z elektriko, vodo in skoraj 4 ha zemljišča. Vse je ob asfaltirani cesti 2 km od Brestanice. Cena 40.000 DM. Informacije pri Angeli Moškon, Mali Kamen 4, 8281 Senovo.

● Mizarstvo PUNLES

Dragi rojaki! Sporočam Vam, da po 30 letih dela v mizarstvu v Nemčiji zdaj doma svetujem in izdelujem pohištvo po meri za dnevne sobe, kuhinje, jedilnice, otroške sobe, predsobe, lesene strope, stene ter vhodna in notranja vrata. Kvaliteta je naš ponos in Vaše zadovoljstvo. Po mnenju dosedanjih strank boste tudi Vi zadovoljni.

Oglasite se na naslov: Mizarstvo PUNLES, Jože Pungerčar s. p., Spomeniška 17, 8233 MIRNA, tel.: (068) 47 416, 45 851, fax.: (068) 45 851

● Prodaj kmetijo pri Kamniku, kmetija obsega 43 ha zemljišča, od tega: 25 ha gozda, 7 ha senožeti, 9 ha travnikov in 2 ha njiv. Osnovna cena 400.000 DEM. Ostalo po dogovoru s Tilko Klemen, Špitalič 20 ali po tel. 0038 661 372 650.

● PRODAJ HIŠO V ROGAŠKI SLATINI - SLOVENIJA, od zdravilišča je oddaljena 1,5 km, primerna tudi za obrt, 365 m² (245 m² stanovanjski prostor, takoj vseljiv, in nedokončano podstrešje 120 m²), parcela 610 m². Tel.: 00386/69-48-822. Vsak dan od 20.00 do 22.00. Cena: 260.000,- DEM. Ostalo po dogovoru.

ANGLIJA

Stanislav Cikaneč

62, Offley Road,
LONDON SW9 OLS, GB
tel. in faks (*44) 0171 - 735 6655

AVSTRIJA

Anton Štekl

Einsiedlergasse 9-11,
A-1050 WIEN,
tel. (*43) 1-544 2575

p. mag. Janez Žnidar

Mariahilferplatz 3,
A-8020 GRAZ,
tel. (*43) 0316 - 91 31 69 37

Ludvik Počivavšek

Kirchenstraße 1,
A-4053 HAID b. Ansfelden,
tel. (*43) 07229 - 88 3 56 3
(ob petkih popoldne in ob sobotah)

Janez Žagar

Herrengasse 6,
A-6800 FELDKIRCH / Vorarlberg,
tel. (*43) 05522 - 73100 in 34850

SPITTAL:

A-9800 SPITTAL / Drau,
Fridtjof-Nansen-Str. 3

BELGIJA - NIZOZEMSKA

Kazimir Gaberc

10, rue de la Revolution,
B-6200 CHÂTELINEAU,
tel. (*32) 071 - 39 73 11

Alojzij Rajk

Guill. Lambert laan 36,
B-3630 EISDEN,
tel./faks. (*32) 089 - 76 22 01

BOSNA IN HERCEGOVINA

P. Dr. Marijan Šef

BIH Sarajevo

FRANCIJA

Silvo Česnik, župnik

David Taljat, kaplan
prelat Nace Čretnik, delegat
3, Impasse Hoche,
F-92320 CHATILLON,
tel. (*33) 1-42 53 64 43,
faks (*33) 1-42 53 56 70,

Anton Dejak

9, rue Saint Gorgon,
F-57710 AUMETZ,
tel. (*33) 82 91 85 06

Jože Kamin

14, rue du 5 Decembre,
F-57800 MERLEBACH,
tel. (*33) 87 81 47 82

Franjo Pavalec

17, rue de Sospel,
F-06300 NICE,
tel. (*33) 93 56 66 01

HRVAŠKA

Nezasedeno

HR - 10000 Zagreb

ITALIJA

SLOVENIK:

msgr. dr. Maksimilijan Jezernik

Via Appia Nuova 884,
I-00178 ROMA,
tel. (*39) 06 - 718 47 44
faks (*39) 06 - 718 72 82

MILANO:

msgr. dr. Oskar Simčič

Corte S. Ilario 7,
I-34100 Gorizia,
tel. (*39) 0 418 - 32 123

JUGOSLAVIJA

Jože Hauptman

Hadži Milentija 75
ZR JU - 11000 Beograd,

NEMČIJA

Izidor Pečovnik

Kolonnenstr. 38,
D-10829 BERLIN,
tel. (*49) 030 - 784 50 66,
faks (*49) 030 - 788 33 39,
tel. (*49) 030 - 788 19 24

Janez Pucelj,

Stanislav Čeplak, diakon

Oskarstr. 29,
D-46149 OBERHAUSEN,
tel. (*49) 0208 - 64 09 76,
tel. in faks (*49) 0208 - 644 277

Martin Mlakar

Moltkestr. 119 - 121,
D-50674 KÖLN,
tel. in faks (*49) 02 21 - 52 37 77

Martin Retelj

Holbeinstr. 70,
D-60596 FRANKFURT,
tel. (*49) 069 - 63 65 48

Janez Modic

A 4, 2,
D-68159 MANNHEIM,
tel. (*49) 06 21 - 28 5 00

Stanislav Gajšek

Feldkirchner Str. 81,
D-85055 INGOLSTADT,
tel. (*49) 0841 - 59 0 76,
tel. in faks (*49) 0841 - 92 06 95

Janez Šket

Staffenbergstr. 64,
D-70184 STUTTGART,
tel. (*49) 07 11 - 23 28 91
faks, (*49) 07 11 - 236 13 31
tel. (*49) 01 71 - 34 776 35

Janez Demšar

Krämerstr. 17,
D-72764 REUTLINGEN,
tel. (*49) 07 121 - 45 2 58,
faks (*49) 07121- 47227
Urbanstraße 21, D-72764 Reutlingen,
tel. (*49) 0171-5270752

Joško Bucik

Klausenberg 7c,
D-86199 AUGSBURG,
tel. (*49) 08 21 - 97 9 13

Joško Bucik

dr. Marko Dvorak, voditelj
Olgastraße 137,
D-89073 ULM,
tel. (*49) 07 31 - 27 2 76

Marjan Bečan

Liebigstr. 10,
D-80538 MÜNCHEN,
tel. (*49) 089 - 22 19 41

ŠVEDSKA

Zvone Podvinski

Parkgatan 14,
S-411 38 GÖTEBORG,
tel. in faks (*46) 031 711 54 21

ŠVIČA

p. Robert Podgoršek

Schaffhauser Str. 466, Postfach 771,
CH-8052 ZÜRICH,
tel. (*41) 01 - 301 31 32
faks (*41) 01 - 303 07 88
Seebacherstr. 15, Postfach 521,
CH-8052 Zürich,
tel. (*41) 01 - 301 44 15

p. Damijan Frljan

Kapuzinerstr. 18,
CH-4500 SOLOTHURN,
tel. (*41) 032 - 622 71 33

